

2 Các vua

Mục-dịch: Để chứng-minh tai vạ chờ đợi tất cả những người không chịu lập Đức Chúa TRỜI làm Đấng lãnh-đạo thật-sự của mình

Người viết: Vô danh. Có thể Giê-rê-mi hay một nhóm những đấng tiên-tri.

Ngày viết: Trong khoảng thời gian từ 627 TC (Trước Christ giáng-sinh) đến 560 TC

Bối-cảnh: Đất nước trước kia thống-nhất nay đã bị phân-chia thành 2 vương-quốc, Y-sơ-ra-ên và Giu-đa, trên một thế-kỷ.

Câu gốc: ‘Tuy thế, Đức GIA-VÊ đã luôn cảnh-cáo Y-sơ-ra-ên và Giu-đa qua tất cả các tiên-tri của Ngài và mỗi vị tiên-kiến, phán: “Hãy quay bỏ các đường-lối xấu-xa của các người mà giữ các điều-răn của Ta, các quy-chế của Ta, theo tất cả luật-pháp mà Ta đã truyền cho tổ-phụ các người, mà Ta đã gửi đến các người qua các tiên-tri tôi-tớ của Ta.” Vậy mà họ không nghe, nhưng làm cô của họ cứng lại như cổ của tổ-phụ họ, những kẻ đã không tin GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình.’ (17.13-17.14)

Nhân-vật chính: Ê-li-gia, Ê-li-sê, Na-a-man, Giê-sa-bê, Giê-hu, Giô-ách, Ê-xê-chia, San-chê-ríp, Ê-sai, Ma-na-se, Giô-si-a, Giê-hô-gia-kim, Sê-đê-kia, Nê-bu-cát-nét-sa.

Ý chính: Dòng sông chảy nhanh cuốn theo những chiếc ghe lẫn rác-rến cùng những cành cây rơi rớt trên mặt sông để đưa ra biển cả. Trong lúc đó, đó là mùa để những con cá chép cố-gắng lội ngược dòng để đi tìm nơi sanh-sản cho thế-hệ cá chép sau.

Dòng sông xã-hội cũng chảy nhanh cuốn-cuộn, lôi cuốn mọi cảnh-huống của mọi người đi theo. Thật dễ để mọi người bị cuốn theo con sông xã-hội. Nhưng Đức Chúa TRỜI gọi chúng ta, con cái của Ngài, lội ngược chiều lôi cuốn của loài người trong thế-gian. Đó là lối không dễ, chúng ta có thể đơn-độc, nhưng đó là lối đi đúng.

Trong sách Các Vua, chúng ta đọc về những người cai-trị độc-ác, thờ hình-tượng lung tung, quản-chúng tự-mãn. Bất chấp áp-lực thích-hợp bỏ Chúa để phục-vụ chính mình, một thiểu số những người được chọn đi ngược chiều. Hướng về Đức Chúa TRỜI, các đấng tiên-tri tại Bê-tên và các đấng tiên-tri khác cùng với 2 vị vua công-chính nói lên lời của Đức Chúa TRỜI và đứng vững-vàng. Chúng ta hãy nắm giữ cho được sức mạnh và quyền-năng của Ê-li-gia và Ê-li-sê, sự tin-quyết phó-thác của Ê-xê-chia, và Giô-si-a, và hãy quyết-tâm làm một người lội ngược dòng sông xã-hội!

Sách 2 Các Vua tiếp-tục lịch-sử của Y-sơ-ra-ên, ở giữa cái chết của Đa-vít và cái chết của quốc-gia ấy. Quốc-gia Y-sơ-ra-ên đã bị chia thành hai, và hai vương-quốc bắt đầu rơi vào việc thờ-lạy hình-tượng và đôi-bại hướng đến sự sụp-đổ và vào vòng lưu-đày.

Sách 1 và 2 Các Vua ghi chép những chuyện của 19 vị vua của Y-sơ-ra-ên, vương-quốc phía bắc và 21 vị vua của Giu-đa, vương-quốc phía nam.

Trong 130 năm, Y-sơ-ra-ên chịu đựng sự nối tiếp của những người cai-trị độc-ác cho đến khi bị Sanh-ma-na-sa của A-si-ri chinh-phục và dẫn đi đày vào năm 722 TC

(17.6). Trong tất cả những vị vua của cả hai miền nam và bắc, chỉ có 2—Ê-xê-chia và Giô-si-a—được xem là tốt. Bởi vì họ vâng lời Đức Chúa TRỜI và có các cuộc phục-hưng thuộc-linh trong triều-đại của họ, Giu-đa được đứng thêm 136 năm cho đến khi rơi vào tay của Nê-bu-cát-nét-sa và dân Ba-by-lôn vào năm 586 TC.

Suốt thời-gian đen tối này, Thánh-Kinh nói đến 30 đấng tiên-tri công-bố thông-điệp của Đức Chúa TRỜI cho dân-chúng và các nhà lãnh-đạo biết rõ. Đáng để ý nhất trong những người không sợ loài người của Đức Chúa TRỜI là Ê-li-gia và Ê-li-sê. Khi chức-vụ của Ê-li-gia sắp hết, Ê-li-sê xin quyền-năng tiên-tri gấp đôi quyền-năng của vị cố-vấn dày kinh-nghiệm khải-ái của mình (2.9). Ngay kể đó, Ê-li-gia được cất lên trời trong một cơn gió lốc (2.11), Ê-li-sê thành xương-ngôn-viên của Đức Chúa TRỜI nói cho vương-quốc miền bắc biết rõ ý muốn của Ngài. Cuộc đời của Ê-li-sê đầy những dấu lạ, các lời tuyên-bố, những lời cảnh-cáo, và các phép lạ. Bốn điều trong những cái đáng để ý nhất là dầu ô-li-ve luôn cháy (4.1-4.7), việc chữa lành bệnh cho con trai của bà người Su-nem (4.8-4.37), việc chữa lành bệnh phung của Na-a-man (5.1-5.27), và cái đầu lưỡi rìu (6.1-6.7).

Ngay cả giữa các tình huống dữ-tợn, Đức Chúa TRỜI vẫn có một thiểu số những người trung-tín thuộc Ngài, phần còn sống sót của Ngài (19.31). Ngài đòi hỏi những người can-đảm tuyên-bố lẽ thật của Ngài.

Ghi chú: Trong Thánh Kinh nguyên ngữ Hê-bơ-rơ, hai sách 1 Các Vua và 2 Các Vua là một sách Các Vua, nhưng Thánh Kinh phiên-bản Hy-ngữ—bản Bảy Mươi—chia sách Các Vua thành hai sách.

A VƯƠNG-QUỐC BỊ PHÂN CHIA (1.1-17.41)*Sự xung-đột giữa vua A-cha-xia và Ê-li-gia (1.1-1.16)*

1¹Bấy giờ Mô-áp nổi-loạn chống lại Y-sơ-ra-ên sau cái chết của A-háp. ²Và A-cha-xia té xuyên qua lưới mắt cáo nơi phòng trên lầu của người tại Sa-ma-ri, và phát bệnh. Vì vậy người phái các sứ-giã đi và nói với họ: “Hãy đi, cầu-vấn Ba-anh-Xê-bụt, thần của Êc-rôn, xem ta được phục-hồi từ cơn bệnh này chăng?” ³Nhưng vị thiên-sứ của Đức GIA-VÊ phán cùng Ê-li-gia người Thi-sê-be: “Chối dậy, đi lên gặp các sứ-giã của vua Sa-ma-ri và nói với chúng: ‘Có phải vì không có Đức Chúa TRỜI⁽¹⁾ trong Y-sơ-ra-ên, nên các ngươi sắp đi cầu-vấn Ba-anh-Xê-bụt, thần của Êc-rôn ư?’ ⁴Bởi vậy, bây giờ Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Ngươi sẽ không xuống từ cái giường mà ngươi đã đi lên, nhưng chắc-chắn ngươi sẽ chết⁽²⁾.’” Rồi Ê-li-gia ra đi.

⁵Khi các sứ-giã trở lại với vua, người hỏi họ: “Tại sao các ngươi trở về?” ⁶Và họ thưa với người: “Một người đàn-ông nọ đi lên gặp chúng tôi và nói với chúng tôi: ‘Hãy đi, trở lại với nhà vua là người đã sai các ngươi đi và thưa với người: “Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Có phải vì không có Đức Chúa TRỜI trong Y-sơ-ra-ên, nên ngươi sai đi cầu-vấn Ba-anh-Xê-bụt, thần của Êc-rôn ư? Bởi vậy ngươi sẽ không xuống từ cái giường mà ngươi đã đi lên, nhưng chắc-chắn sẽ chết.’” ⁷Và vua hỏi họ: “Đưa đã đi lên gặp các ngươi và đã nói các lời ấy với các ngươi là hạng người gì?” ⁸Và họ trả lời vua: “Là một người râu tóc rậm rạp thất lưng bằng dây nịt da.” Và vua nói: “Ấy là Ê-li-gia người Thi-sê-be.”

⁹Đoạn nhà vua sai một chỉ huy trưởng 50 lính cùng với 50 lính của hắn tới ông. Và hắn đi lên tới ông, và kia, ông đang ngồi trên đỉnh đồi. Và hắn nói với ông: “Hỡi người của Đức Chúa TRỜI, nhà vua phán: ‘Đi xuống.’” ¹⁰Và Ê-li-gia trả lời và nói với vị chỉ huy trưởng 50 lính: “Nếu ta là người của Đức Chúa TRỜI, thì lửa hãy giáng xuống từ trời và thiêu-nuốt ngươi và 50 lính của ngươi.” Thế thì lửa giáng xuống từ trời và thiêu-nuốt hắn và 50 lính của hắn. ¹¹Vì vậy vua lại sai một chỉ huy trưởng 50 lính khác cùng với 50 lính của hắn tới ông. Và hắn trả lời và nói với ông: “Hỡi người của Đức Chúa TRỜI, nhà vua phán như vậy: ‘Đi xuống nhanh lên.’” ¹²Và Ê-li-gia trả lời và nói với chúng: “Nếu ta là người của Đức Chúa TRỜI, thì lửa hãy giáng xuống từ trời và thiêu-nuốt ngươi và 50 lính của ngươi.” Thế thì lửa của Đức Chúa TRỜI giáng xuống từ trời và thiêu-nuốt hắn và 50 lính của hắn. ¹³Vì vậy vua lại sai đi một chỉ huy trưởng 50 lính thứ ba cùng với 50 lính của hắn. Khi vị chỉ huy trưởng 50 lính thứ ba đi lên, hắn đến và quì gối trước mặt Ê-li-gia, van-xin ông, và thưa cùng ông: “Hỡi người của Đức Chúa TRỜI, xin vui lòng để cho sinh-mạng của tôi và sinh-mạng của 50 người đầy-tớ này của ông được xem là quý giá trong cái nhìn của ông. ¹⁴Kia, lửa đã giáng xuống từ trời và đã thiêu-nuốt 2 chỉ huy trưởng đầu tiên với những 50 lính của họ; nhưng bây giờ xin để cho hồn tôi được xem là quý giá trong cái nhìn của ông.” ¹⁵Và vị thiên-sứ của Đức GIA-VÊ phán cùng Ê-li-gia: “Hãy đi xuống với nó, đừng sợ nó.” Vì vậy

ông chối dậy và đi xuống với hắn tới nhà vua. ¹⁶Rồi ông nói với vua: “Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Bởi vì người đã sai các sứ-giã đi cầu-vấn Ba-anh-Xê-bụt, thần của Êc-rôn—có phải vì không có Đức Chúa TRỜI trong Y-sơ-ra-ên để cầu-vấn lời Ngài?—bởi vậy, ngươi sẽ không đi xuống từ cái giường mà ngươi đã đi lên, nhưng chắc-chắn sẽ chết.’”

Giô-ram trị-vì Y-sơ-ra-ên (1.17-1.18)

¹⁷Thế là A-cha-xia chết theo lời của Đức GIA-VÊ mà Ê-li-gia đã nói. Và vì người không có con trai, Giô-ram thành vua trong chỗ của người trong năm thứ hai của Giô-ram con trai của Giô-sa-phát, vua Giu-đa. ¹⁸Bây giờ phần còn lại của công việc của A-cha-xia mà người đã làm, há chúng chẳng được viết trong Sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên sao?

1. Công việc của Ê-li-sê (2.1-8.15)*Đức Chúa TRỜI cất Ê-li-gia lên trời (2.1-2.14)*

2¹Và xảy ra khi Đức GIA-VÊ sắp cất Ê-li-gia bằng gió lốc lên trời, Ê-li-gia đi với Ê-li-sê từ Ghinh-ganh. ²Và Ê-li-gia nói với Ê-li-sê: “Xin ở lại đây, vì Đức GIA-VÊ đã sai ta đi xa tận Bê-tên.” Nhưng Ê-li-sê nói: “Nhu Đức GIA-VÊ sống và như hồn thầy sống, tôi sẽ không lia khỏi thầy.” Vì vậy họ cùng đi xuống Bê-tên. ³Lúc đó những người con trai của các tiên-tri tại Bê-tên đi ra đến cùng Ê-li-sê và nói với người: “Anh có biết Đức GIA-VÊ sẽ cất thầy anh đi từ trên đầu anh hôm nay chăng?” Và người nói: “Vâng tôi biết; hãy im-lặng.”

⁴Và Ê-li-gia nói với người: “Ê-li-sê, xin ở lại đây, vì Đức GIA-VÊ đã sai ta đi đến Giê-ri-cô.” Nhưng người nói: “Nhu Đức GIA-VÊ sống và như hồn thầy sống, tôi sẽ không lia khỏi thầy.” Vì vậy họ đi đến Giê-ri-cô. ⁵Và những người con trai của các tiên-tri tại Giê-ri-cô đến gần Ê-li-sê và nói với người: “Anh có biết rằng Đức GIA-VÊ sẽ cất thầy anh đi khỏi ở trên đầu anh hôm nay chăng?” Và người trả lời: “Vâng tôi biết; hãy im-lặng.”

⁶Đoạn Ê-li-gia nói với người: “Xin ở lại đây, vì Đức GIA-VÊ đã sai ta đi đến sông Giô-danh.” Và người nói: “Nhu Đức GIA-VÊ sống và như hồn thầy sống, tôi sẽ không lia khỏi thầy.” Vì vậy cả 2 người lại cứ đi. ⁷Bấy giờ có 50 người trong số những người con trai của các tiên-tri đi và đứng đối diện với họ ở một khoảng cách xa, trong khi 2 người đứng bên sông Giô-danh. ⁸Và Ê-li-gia lấy áo toi của mình và cuốn nó lại rồi đập trên nước; và nước bị chia ra bên này và bên kia, ngõ hầu 2 người đi ngang qua trên đất khô.

⁹Bấy giờ, xảy ra khi họ đã đi qua rồi, thì Ê-li-gia nói với Ê-li-sê: “Hãy xin điều ta sẽ làm cho ngươi trước khi ta được cất đi khỏi ngươi.” Và Ê-li-sê nói: “Xin gấp đôi linh của thầy ở trên tôi.” ¹⁰Và ông nói: “Ngươi đã xin một điều khó. Tuy nhiên, nếu ngươi thấy ta khi ta được cất đi khỏi ngươi, thì nó sẽ là vậy cho ngươi; nhưng nếu không, thì nó sẽ không phải là vậy.” ¹¹Rồi xảy ra khi họ vừa đi với nhau vừa nói chuyện, thì kia, ở đó xuất-hiện một cỗ xe bằng lửa và những con ngựa bằng lửa phân-rẽ 2 người. Và Ê-li-gia đi lên bằng cơn gió lốc lên trời. ¹²Và Ê-li-sê thấy và la lớn lên: “Cha tôi, cha tôi, cỗ xe của Y-sơ-ra-ên và các kỵ-binh của nó!” Và người không còn thấy ông nữa.

¹hay: không có Thần nào²nghĩa là: sẽ không lành, rồi chết

Khi ấy, người nắm lấy quần-áo của người mà xé chúng thành hai mảnh. ¹³Người cũng nhặt cái áo toi của Ê-li-gia đã rơi xuống từ ông, rồi trở lại và đứng bên bờ sông Giô-danh.

Ê-li-sê nói-tiếp Ê-li-gia (2.14-2.18)

¹⁴Và người lấy cái áo toi của Ê-li-gia đã rơi xuống từ ông và đập nước và nói: “GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Ê-li-gia ở đâu?” Và khi người cũng đã đập nước, nước chia ra bên này và bên kia; và Ê-li-sê đi ngang qua.

¹⁵Bây giờ, khi những người con trai của các tiên-tri tại Giê-ri-cô, đối diện với người thấy người, họ nói: “Linh của Ê-li-gia ngự trên Ê-li-sê.” Và họ đến gặp người và sắp mình xuống tới mặt đất trước mặt người. ¹⁶Và họ nói với người: “Này, bây giờ những kẻ tội-tố của thầy đang có 50 người đàn-ông mạnh-mẽ, xin cho họ đi và tìm chủ của thầy; e rằng Linh Đức GIA-VÊ đã cất ông lên, và ném ông trên một cái núi nào đó hay vào trong một thung-lũng nào đó.” Và người nói: “Các ngươi không được sai người đi.” ¹⁷Nhưng khi họ nài-ni người cho đến khi người ngưng, người nói: “Sai người đi.” Vì vậy họ sai 50 người đi; và họ tìm kiếm 3 ngày, nhưng chẳng tìm được ông. ¹⁸Và họ trở lại cùng người trong khi người đang ở tại Giê-ri-cô; và người nói với họ: “Chẳng phải ta đã nói với các ngươi ‘Chớ đi’ hay sao?”

Ê-li-sê thanh-tẩy nước (2.19-2.22)

¹⁹Lúc đó, các người trong thành nói với Ê-li-sê: “Kìa, bây giờ, tình-hình thành này dễ chịu, như chúa của tôi thấy; nhưng nước thì xấu, và đất thì gây ra sự cần cỗi.” ²⁰Và người nói: “Đem cho ta một cái bình mới, và để muối trong đó.” Thế là họ đem cho người. ²¹Rồi người đi ra đến suối nước, quăng muối vào trong nó và nói: “Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Ta đã chữa lành nước này; sẽ không có sự chết hay sự cần cỗi từ đó nữa.’” ²²Thế là nước ấy đã được chữa lành cho đến ngày này, theo lời của Ê-li-sê mà người đã nói.

Ê-li-sê bị chế-giễu (2.23-2.25)

²³Đoạn người từ đó đi lên đến Bê-tên; và khi người đang đi lên theo con đường ấy, có những thằng nhỏ đi ra từ thành, chế-giễu người, và nói với người: “Hãy đi lên, bớ lão hói đầu; hãy đi lên, bớ lão hói đầu!” ²⁴Khi người ngó đằng sau mình và thấy chúng, người rủa-sả chúng nhân danh Đức GIA-VÊ. Lúc đó, có 2 con gấu cái đi ra khỏi rừng và xé xác 42 thằng nhỏ trong bọn. ²⁵Và người đi từ đó đến núi Cạt-mên, và từ đó người trở về Sa-ma-ri.

Giô-ram trị-vì Y-sơ-ra-ên (3.1-3.3)

3¹Bây giờ Giô-ram con trai của A-háp thành vua trên Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri trong năm thứ mười-tám của Giô-sa-phát vua Giu-đa, và trị-vì trong 12 năm. ²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, dầu không giống cha người và mẹ người; vì người trừ-bỏ trụ *thiên* Ba-anh mà cha người đã làm. ³Tuy nhiên, người bám lấy những tội-lỗi của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, những tội mà người đã làm cho Y-sơ-ra-ên phạm; người chẳng hề trừ-bỏ chúng.

Ê-li-sê tiên đoán Y-sơ-ra-ên thắng Mô-áp (3.4-3.27)

⁴Bây giờ Mê-sa vua Mô-áp là người chăn nuôi chiên, và thường cống vua Y-sơ-ra-ên 100 ngàn con chiên con và len của 100 ngàn con chiên đực. ⁵Nhưng xảy ra khi A-háp chết, vua Mô-áp nổi-loạn chống vua Y-sơ-ra-ên. ⁶Và vua Giô-ram đi ra khỏi Sa-ma-ri vào lúc đó và tập-trung tất cả Y-sơ-ra-ên. ⁷Đoạn người đi, gửi lời đến Giô-sa-phát vua Giu-đa, nói: “Vua Mô-áp đã nổi-loạn chống ta. Ngài có muốn đi với ta đánh lại Mô-áp chẳng?” Và người nói: “Ta sẽ đi lên; ta như ngài, dân của ta như dân của ngài, ngựa của ta như ngựa của ngài.” ⁸Và người cũng nói: “Đường nào chúng ta sẽ đi lên?” Và người nói: “Con đường của vùng hoang-vu Ê-đôm.”

⁹Thế là vua Y-sơ-ra-ên đi với vua Giu-đa và vua Ê-đôm; và họ làm một vòng 7 ngày đường, và không có nước cho quân-đội hay cho gia-súc theo họ. ¹⁰Lúc đó vua Y-sơ-ra-ên nói: “Than ôi! Vì Đức GIA-VÊ đã gọi 3 vị vua này để nộp họ trong tay Mô-áp.” ¹¹Nhưng Giô-sa-phát nói: “Không có một đấng tiên-tri của Đức GIA-VÊ ở đây để chúng ta có thể cầu-vấn Đức GIA-VÊ bởi người hay sao?” Và một trong các tội-tố của vua Y-sơ-ra-ên trả lời và nói: “Ê-li-sê con trai Sa-phát ở đây, là người đã thường rót nước trên tay Ê-li-gia⁽¹⁾.” ¹²Và Giô-sa-phát nói: “Lời của Đức GIA-VÊ ở cùng người ấy.” Vì vậy, vua Y-sơ-ra-ên, Giô-sa-phát, và vua Ê-đôm đi xuống tới ông.

¹³Lúc đó Ê-li-sê nói với vua Y-sơ-ra-ên: “Ta có can-hệ gì với bệ hạ? Hãy đi đến các nhà tiên-tri của cha bệ hạ và đến các nhà tiên-tri của mẹ bệ hạ.” Và vua Y-sơ-ra-ên nói với ông: “Không, vì Đức GIA-VÊ đã gọi 3 vị vua này lại với nhau để nộp họ trong tay Mô-áp.” ¹⁴Và Ê-li-sê nói: “Nhu Đức GIA-VÊ vạn quân sông, mà trước mặt Ngài ta đứng, nếu ta không kính-nể sự hiện-diện của Giô-sa-phát vua Giu-đa, thì ta chẳng nhìn bệ hạ và cũng chẳng thấy bệ hạ nữa. ¹⁵Nhưng bây giờ, hãy đem đến cho ta một người khảy đàn.” Rồi xảy ra, khi người khảy đàn đang chơi, tay của Đức GIA-VÊ giáng trên ông. ¹⁶Và ông nói: “Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Hãy làm cho thung-lũng này đầy các đường hào.’” ¹⁷Vì Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Các người sẽ không thấy gió, cũng chẳng thấy mưa; tuy nhiên thung-lũng sẽ đầy nước, ngô hầu các người sẽ uống, cá các người lần bầy bò của các người và súc-vật của các người. ¹⁸Và đây chỉ là một việc không đáng kể trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ; Ngài cũng sẽ phó dân Mô-áp vào trong tay các người. ¹⁹Vậy các người phải đánh mọi thành kiên-cố và mọi thành chính, đốn mọi cây tốt và bít tất cả các suối nước, và làm hại mọi mảnh đất tốt bằng các hòn đá.’” ²⁰Và xảy ra vào buổi sáng, nhằm giờ dâng tế-vật, kia, nước đến bởi con đường của Ê-đôm, và xú đầy nước.

²¹Bây giờ tất cả dân Mô-áp nghe rằng các vua ấy đã đi lên đánh lại mình. Và tất cả những kẻ có khả-năng tự nai nịt và lớn tuổi hơn đều bị triệu-tập, đứng nơi biên-giới. ²²Và chúng dậy sớm vào buổi sáng, mặt trời chiếu trên nước, dân Mô-áp thấy nước đối diện chúng đỏ như máu. ²³Thế thì chúng nói: “Đây là máu; các vua ấy chắc-chắn đã đánh lẫn nhau, và chúng đã tàn-sát lẫn nhau. Bây giờ, bởi vậy, Mô-áp, tiến tới chiến-lợi-phẩm!” ²⁴Nhưng khi chúng tới trại của Y-sơ-ra-ên, dân Y-sơ-ra-ên chỗi dậy và đánh dân Mô-áp, đến nỗi chúng chạy trốn trước mặt họ; và họ tiến

¹Nghĩa là: hầu hạ

vào trong xứ, đánh hạ dân Mô-áp. ²⁵Như vậy họ hủy-diệt các thành; và mỗi một người ném một hòn đá vào mọi mảnh đất tốt và lấp đầy nó. Thế là họ bít tắt cả các suối nước và đốn tất cả các cây tốt cho đến khi, tại Kiệt-Ha-rê-sét, họ *chỉ* chừa lại các hòn đá thô; tuy nhiên, các lính bắn đá cũng bao vây nó và đánh nó. ²⁶Khi vua Mô-áp thấy trận-chiến quá khốc-liệt đối với mình, hắn đem theo hân 700 người đã tuốt guom⁽¹⁾, để phá vây xuyên qua vua Ê-dôm; nhưng chúng không thể làm được. ²⁷Đoạn, hắn bắt đứa con trai cả của hắn, là kẻ sẽ trị-vì trong chỗ của hắn, mà dâng nó làm một của-lễ thiêu trên vách thành. Và có con thịnh-nộ lớn chống Y-sơ-ra-ên, và họ lia khỏi hắn và về xứ của họ.

Ê-li-sê cung-cấp dầu cho một bà góa (4.1-4.7)

4¹Bây giờ, có một người đàn-bà nọ trong số các bà vợ của những người con trai của các đảng tiên-tri kêu gào cùng Ê-li-sê, rằng: “Tôi-tớ của ông là chồng tôi chết rồi, và ông biết rằng kẻ tôi-tớ của ông kinh-sợ Đức GIA-VÊ; và chủ nợ đã đến để bắt 2 đứa con tôi làm nô-lệ cho hắn.” ²Và Ê-li-sê nói với bà: “Điều gì ta sẽ làm cho bà? Hãy nói cho ta biết, bà có gì trong nhà?” Và bà nói: “Con đòi nầy của ông chẳng có gì trong nhà ngoại trừ một hũ dầu.” ³Thế thì ông nói: “Hãy đi mượn các bình từ tất cả những người láng-giềng của bà; các bình trống, chớ mượn ít.” ⁴Và bà sẽ đi vào trong nhà và đóng cửa lại sau lưng bà và các con trai bà, và hãy đổ dầu ra vào trong tất cả những bình ấy; và bình nào đầy thì bà sẽ để riêng ra.” ⁵Vì vậy bà đi khỏi ông và đóng cửa lại sau lưng bà và các con trai bà; người ta đem các bình đến cho bà và bà đổ dầu vào. ⁶Và xảy ra khi các bình ấy đầy, thì bà nói với con trai của bà: “Hãy đem cho ta bình khác.” Và nó nói với bà: “Không có một bình nào nữa.” Dầu bèn ngừng. ⁷Đoạn bà đi nói cho người của Đức Chúa TRỜI biết. Và ông nói: “Hãy đi, bán dầu mà trả nợ của bà, rồi bà và các con trai bà có thể sống nhờ phần còn lại.”

Ê-li-sê hồi sinh đứa nhỏ người Su-nem (4.8-4.37)

⁸Bây giờ có một ngày nọ, khi Ê-li-sê đi ngang qua Su-nem, nơi có một người đàn-bà nổi tiếng, và bà thuyết-phục ông dùng bữa. Và cứ như thế, cứ mỗi lần ông đi ngang qua, thì ông ghé vào đó để dùng bữa. ⁹Và bà nói với chồng của bà: “Này, bây giờ tôi nhận ra đây là một người thánh của Đức Chúa TRỜI đi ngang qua chúng ta hoài. ¹⁰Xin anh, chúng ta làm một phòng cao nhỏ có vách, rồi chúng ta để một cái giường cho ông ấy ở đó, và một cái bàn, và một cái ghế, và một cây đèn; và sẽ là khi ông đến chúng ta, ông có thể nghỉ ở đó.” ¹¹Bây giờ có một ngày nọ, ông đến đó và đi lên phòng cao ấy và đã nằm xuống ở đó. ¹²Đoạn ông nói với Ghê-ha-xi đầy-tớ của ông: “Hãy gọi người Su-nem nầy.” Và khi hắn đã gọi bà, thì bà đứng trước mặt ông. ¹³Và ông nói với hắn: “Bây giờ, hãy nói với bà: ‘Này, bà đã sọ-hãi cho chúng tôi với tất cả sự kinh-sợ này⁽²⁾; điều gì ta có thể làm cho bà? Bà có muốn được nhắc đến với nhà vua hay chỉ-huy-trưởng quân-đội chẳng?’” Và bà trả lời: “Tôi sống ở giữa chính dân của tôi.” ¹⁴Thế là ông nói: “Thế thì điều gì nên làm cho bà

ấy?” Và Ghê-ha-xi nói: “Quả thật bà ấy không có đứa con trai nào cả và chồng bà thì già.” ¹⁵Và ông nói: “Hãy gọi bà ấy.” Khi hắn đã gọi bà đến, thì bà ấy đứng nơi lối vào. ¹⁶Rồi ông nói: “Vào mùa này năm tới, bà sẽ ẵm một đứa con trai.” Và bà nói: “Không, chúa tôi, ôi người của Đức Chúa TRỜI, xin chớ nói dối với con đòi nầy của chúa.” ¹⁷Và bà ấy thọ-thai và sinh một đứa con trai vào mùa đó năm sau, như Ê-li-sê đã nói với bà.

¹⁸Khi đứa con ấy đã lớn lên, cái ngày để nó đi ra ngoài đến cùng cha nó cùng các người thợ gặt đến. ¹⁹Và nó nói với cha nó: “Cái đâu con, cái đâu con.” Và người nói với đứa đầy-tớ của mình: “Hãy bồng nó đến mẹ nó.” ²⁰Khi nó đã bồng nó và giao nó cho mẹ nó rồi, thì nó ngồi trong lòng mẹ nó cho đến trưa, rồi chết. ²¹Và bà đi lên, để nó nằm trên giường của người của Đức Chúa TRỜI, đóng cửa lại, rồi đi ra ngoài. ²²Lúc đó bà kêu chồng bà và nói: “Xin sai cho tôi một đứa trong các đầy-tớ và một con trong những con lừa, để tôi có thể chạy đến người của Đức Chúa TRỜI và trở về.” ²³Và người hỏi: “Tại sao bà muốn đi đến ông ấy ngày hôm nay? Hôm nay không phải là ngày trăng mới cũng không phải là ngày ngưng-ngỉ.” Và bà nói: “Sẽ tốt-đẹp.” ²⁴Đoạn bà thặng lừa và nói với đầy-tớ của mình: “Hãy cỡi lừa mà đi thẳng tới trước; đừng cỡi chậm vì ta, trừ khi ta bảo ngược.” ²⁵Thế thì bà đi đến người của Đức Chúa TRỜI, đến núi Cạt-mên. Và xảy ra, khi người của Đức Chúa TRỜI thấy bà từ đằng xa, thì ông nói với Ghê-ha-xi đầy-tớ của ông: “Kia, người Su-nem nầy. ²⁶Xin chạy ngay để đón bà và hãy nói với bà: ‘Có tốt-đẹp với bà không? Có tốt-đẹp với chồng bà không? Có tốt-đẹp với đứa nhỏ không?’” Và bà trả lời: “Tốt-đẹp.” ²⁷Khi bà tới người của Đức Chúa TRỜI, tới đôi, bà ôm lấy hai chân của ông. Và Ghê-ha-xi đến gần để xô bà ra; nhưng người của Đức Chúa TRỜI nói: “Hãy để mặc bà, vì hồn bà cay-đắng bên trong bà; và Đức GIA-VÊ đã giấu ta điều đó, đã chẳng nói cho ta biết.” ²⁸Lúc đó bà nói: “Há tôi đã xin một đứa con trai từ chúa tôi ư? Há tôi đã chẳng nói: ‘Xin chớ dối tôi,’ hay sao?”

²⁹Lúc đó ông nói với Ghê-ha-xi: “Hãy nịt lưng của người và cầm cây gậy của ta trong tay ngược, và lên đường; nếu người gặp bất cứ một người nào, chớ chào, và nếu bắt cứ một người nào chào ngược, chớ trả lời; rồi hãy đặt cây gậy của ta trên mặt thằng bé.” ³⁰Và người mẹ của thằng bé nói: “Nhu Đức GIA-VÊ sống và như hồn ông sống tôi sẽ không lia khỏi ông.” Và ông chỗi dậy mà đi theo bà. ³¹Lúc đó Ghê-ha-xi đã vượt trước họ và đặt cây gậy trên mặt của thằng bé, nhưng chẳng có một tiếng động hay một đáp-ứng gì. Vì vậy hắn quay trở lại để đón ông và nói cho ông biết: “Thằng bé đã chẳng tỉnh dậy.” ³²Khi Ê-li-sê đi vào trong nhà, kia thằng bé đã chết và đang nằm trên giường của nó. ³³Thế là ông vào trong, đóng cửa lại đằng sau cả 2, và cầu-nguyện cùng Đức GIA-VÊ. ³⁴Và ông leo lên và nằm trên đứa nhỏ, để miệng của ông trên miệng của nó và đôi mắt của ông trên đôi mắt của nó, 2 tay của ông trên 2 tay của nó, và ông nằm xoải dài trên nó; và da thịt của đứa nhỏ trở nên ấm. ³⁵Đoạn ông trở xuống và bước đi trong nhà tới lui 1 lần, rồi đi lên và nằm xoải dài trên nó; và thằng bé nhảy mũi 7 lần, rồi thằng bé mở đôi mắt của nó ra. ³⁶Và ông gọi Ghê-ha-xi và nói: “Hãy gọi người Su-nem nầy đến.” Thế là hắn gọi bà ấy đến. Và khi bà vào tới ông ở bên trong, ông nói: “Hãy ẵm lấy con trai của

¹Nghĩa là: đã chiến đấu

²hay: Này, bà đã biết giữ gìn cho chúng ta với sự chăm sóc này

người.”³⁷ Thế thì bà đi vào trong, ngã xuống nơi hai chân ông và sắp mình xuống mặt đất, rồi bà ấy ôm lấy con trai của bà mà đi ra.

Ê-li-sê biến món hầm có chất độc ăn được (4.38-4.41)

38 Khi Ê-li-sê trở về Ghinh-ganh, có một nạn đói trong xứ. Trong khi những người con trai của các đấng tiên-tri đang ngồi trước mặt ông, ông nói với đứa đầy-tớ của ông: “Hãy bắt cái nồi lớn lên và nấu món hầm cho những người con trai của các đấng tiên-tri.”³⁹ Thế thì một người đi ra ngoài đồng để hái rau, và tìm được một cây leo dại và gom từ nó những quả dại đầy vật áo toại của nó, rồi về và thái ra từng miếng mỏng bỏ vào trong nồi hầm, vì họ không biết.⁴⁰ Thế là họ múc ra cho chúng ăn. Và xảy ra trong khi họ đang ăn món hầm, họ la lớn lên rằng: “Người của Đức Chúa TRỜI ôi, có sự chết trong cái nồi.” Và họ không thể ăn.⁴¹ Nhưng ông nói: “Bây giờ hãy đem bột lại.” Và ông ném nó vào trong cái nồi, và ông nói: “Hãy múc cho người ta để họ được ăn.” Thế thì, không có độc trong cái nồi.

Ê-li-sê cho 100 người ăn (4.42-4.44)

42 Bây giờ, có một người từ Ba-anh-Sa-li-sa đến, và đem cho người của Đức Chúa TRỜI bánh làm bằng các trái đầu mùa, 20 ổ bánh lúa mạch và các gié lúa còn tươi trong bị của hắn. Và ông nói: “Đem cho họ để họ được ăn.”⁴³ Và kẻ tháp-tùng ông thưa: “Cái gì? Tôi sẽ để cái này trước mặt 100 người ư?” Nhưng ông nói: “Đem cho họ để họ được ăn, vì Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Chúng sẽ ăn và còn dư.’”⁴⁴ Vì vậy người để trước mặt họ, và họ ăn và còn dư, theo lời của Đức GIA-VÊ.

Ê-li-sê chữa lành bệnh phung cho Na-a-man (5.1-5.19a)

5¹ Bây giờ Na-a-man, tư lệnh quân-đội của vua A-ram, là một người phi-thường đối với chủ của hắn, và được tôn-trọng lắm, bởi vì Đức GIA-VÊ đã ban chiến-thắng cho A-ram qua hắn. Hắn cũng là một chiến-sĩ dũng-cảm, nhưng lại là một người có bệnh phung.² Bây giờ dân A-ram đã từng đi ra từng toán, và đã bắt giam một đứa con gái nhỏ từ xứ Y-so-ra-ên; và cô phải hầu-hạ vợ của Na-a-man.³ Và cô nói với bà chủ của mình: “Tôi ước rằng ông chủ tôi đã ở trước mặt đấng tiên-tri ở tại Sa-ma-ri! Thế thì ông ấy hẳn đã chữa cho ông chủ khỏi bệnh phung của ông chủ rồi.”⁴ Và Na-a-man đi vào nói cho chủ của mình biết, rằng: “Đứa gái từ xứ Y-so-ra-ên đã nói như vậy như vậy.”⁵ Thế thì vua A-ram nói: “Bây giờ hãy đi, ta sẽ gửi thư cho vua Y-so-ra-ên.” Và hắn ra đi, đem theo với hắn 10 ta-lâng bạc, 6 ngàn siéc-lơ vàng, và 10 bộ quần-áo.⁶ Và hắn đem lá thư đó cho vua Y-so-ra-ên nói: “Và bây giờ khi lá thư này tới ngài, này, ta đã sai Na-a-man, tôi-tớ của ta đến ngài, để ngài chữa cho hắn khỏi bệnh phung của hắn.”⁷ Và xảy ra khi vua Y-so-ra-ên đọc xong lá thư, thì người xé quần-áo của người và nói: “Bộ ta là Đức Chúa TRỜI, có quyền giết và làm cho sống hay sao, mà người này lại nhân lời cùng ta để chữa lành cho một người bệnh phung của hắn? Nhưng bây giờ hãy coi, và hãy xem hắn đang tìm cơ-hội chống ta thế nào.”

8 Và xảy ra khi Ê-li-sê người của Đức Chúa TRỜI nghe rằng vua Y-so-ra-ên đã xé quần-áo của vua, ông nhân nhà vua, rằng: “Có sao bề hạ đã xé quần-áo của ngài? Bây giờ, hãy để hắn đến ta, và hắn sẽ biết rằng có một tiên-tri tại Y-so-ra-ên.”⁹ Vì vậy Na-a-man đến với những con ngựa của

hắn và những cỗ xe của hắn, rồi đứng tại cửa vào nhà Ê-li-sê.¹⁰ Và Ê-li-sê sai một sứ-giả tới hắn, nói: “Hãy đi và tắm trong sông Giô-đanh 7 lần, thịt của người sẽ được phục-hồi cho người và người sẽ được sạch.”¹¹ Nhưng Na-a-man nổi giận, và bỏ đi và nói: “Kia, ta tưởng: ‘Chắc chắn hắn sẽ đi ra gặp ta, và đứng và cầu-khẩn danh GIA-VÊ THẦN của hắn, và lấy tay hắn vẩy qua vẩy lại trên chỗ bệnh, và chữa lành bệnh phung.’”¹² Há A-ba-na và Bat-ba, các con sông của Đa-mách, chẳng tốt hơn tất cả các nước sông của Y-so-ra-ên hay sao? Bộ ta đã chẳng có thể tắm trong chúng và được sạch ư?” Thế là hắn quay lại và ra đi trong giận-dữ.¹³ Lúc đó các đầy-tớ của hắn đến gần và thưa với hắn, rằng: “Thưa cha tôi, nếu đấng tiên-tri ấy đã bảo cha làm việc vi-đại nào đó, há cha đã chẳng làm sao? Huống hồ người chỉ nói với cha: ‘Tắm đi, và được sạch’?”¹⁴ Vì vậy, hắn đi xuống, nhúng mình 7 lần trong sông Giô-đanh, theo lời của người của Đức Chúa TRỜI; thịt của hắn được phục-hồi như thịt của một đứa con nít nhỏ, và hắn được sạch.

15 Khi hắn với hết thầy đoàn tùy tùng của hắn trở lại cùng người của Đức Chúa TRỜI, và đến đứng trước mặt ông, hắn nói: “Này, bây giờ, tôi biết rằng chẳng có bất cứ một THẦN nào ở trong tất cả trái đất cả, nhưng chỉ ở trong Y-so-ra-ên; vì vậy bây giờ, vui lòng lấy một lễ-vật từ kẻ tôi-tớ này của ông.”¹⁶ Nhưng Ê-li-sê nói: “Nhu Đức GIA-VÊ sống, mà trước mặt Ngài ta đứng, ta sẽ chẳng lấy bất cứ một cái gì cả.” Và hắn giục ông lấy, nhưng ông từ-chối.¹⁷ Và Na-a-man nói: “Nếu không, xin cho tôi-tớ này của ông ít nhất được ban cho 2 đồng đất đủ cho 2 con la chờ, vì kẻ tôi-tớ này của ông sẽ không còn dâng của-lễ thiêu và cũng sẽ không hiến-tế cho các thần khác, chỉ dâng cho Đức GIA-VÊ.”¹⁸ Trong vấn-đề này, nguyên xin Đức GIA-VÊ tha-thứ cho kẻ tôi-tớ này của ông, là khi chủ tôi đi vào trong đền Rim-môn để thờ-lạy ở đó, và người tựa vào tay tôi và tôi quì-lạy trong đền Rim-môn, khi tôi quì-lạy trong đền Rim-môn, thì xin Đức GIA-VÊ tha-thứ cho kẻ tôi-tớ này của ông trong vấn-đề này.”^{19a} Và người nói với hắn: “Hãy đi trong bình-an.”

Sự tham-lam của Ghê-ha-xi (5.19b-5.27)

19b Thế là hắn rời khỏi người và đã đi một khoảng.²⁰ Nhưng Ghê-ha-xi, đầy-tớ của Ê-li-sê người của Đức Chúa TRỜI, nghĩ: “Kia, chủ ta đã miễn cho ông Na-a-man người A-ram này, bằng việc không nhận từ tay của hắn thứ mà hắn đã đem đến. Như Đức GIA-VÊ sống, ta sẽ chạy theo hắn và lấy một cái gì đó từ hắn.”²¹ Thế là Ghê-ha-xi đuổi theo Na-a-man. Khi Na-a-man thấy người ta chạy theo mình, hắn liền xuống xe để đón người và nói: “Tất cả đều tốt đẹp?”²² Và người nói: “Tất cả đều tốt đẹp. Chủ tôi đã sai tôi, nói: ‘Này, bây giờ có 2 thanh-nam trong số các con trai của các đấng tiên-tri đã đến cùng ta từ xứ đồi núi Ép-ra-im. Xin cho chúng 1 ta-lâng bạc và 2 bộ quần-áo.’”²³ Và Na-a-man nói: “Xin lấy 2 ta-lâng.” Rồi hắn thúc-giục người, và buộc 2 ta-lâng bạc trong 2 cái bao với 2 bộ quần-áo, và giao chúng cho 2 đứa trong số các đầy-tớ của hắn; và họ mang chúng đến trước mặt người.²⁴ Khi người đến ngọn đồi ấy, người lấy chúng khỏi tay họ rồi để chúng trong nhà, và người cho các người ấy đi, và họ ra đi.²⁵ Nhưng người đi vào trong và đứng trước mặt chủ của mình. Và Ê-li-sê nói với hắn: “Người đã ở đâu, bớ Ghê-ha-xi?” Và hắn nói: “Đầy-tớ này của thầy đã không

đi đâu cả.”²⁶Thế thì ông nói với hân: “Há tâm ta đã chẳng đi với người, khi ông ấy đã quay lại, xuống khỏi xe hân để đón người ư? Có phải đây là lúc để nhận tiền, để nhận quần-áo, vườn ô-li-ve, vườn nho, chiên và bò, đầy-tớ nữ và nam?”²⁷Vì thế, bệnh phung của Na-a-man sẽ dính vào người và vào dòng-dõi người mãi mãi.” Thế là hân đi ra khỏi sự hiện-diện của Ê-li-sê, làm một người bệnh phung trắng như tuyết.

Ê-li-sê khiến đầu búa nổi lên (6.1-6.7)

6¹Bấy giờ, những người con trai của các đấng tiên-tri nói với Ê-li-sê: “Kia bây giờ, chỗ trước mặt thầy nơi chúng tôi đang sống quá hẹp đối với chúng tôi.”²Xin cho chúng tôi đi đến sông Giô-đanh, và cho mỗi đứa chúng tôi lấy một cây đũa từ đó, và xin cho chúng tôi làm cho chúng tôi một chỗ ở đó để chúng tôi sống.” Vì vậy ông nói: “Hãy đi.”³Lúc ấy một người nói: “Xin vui lòng đi với các tôi-tớ của thầy.” Và ông nói: “Ta sẽ đi.”⁴Thế là ông đi với họ; và khi họ đến sông Giô-đanh, họ đốn các cây xuống.⁵Nhưng khi một người họ đang đốn một cây đũa, thì *cái đầu búa* bằng sắt rớt dưới nước; và người ấy la lên và nói: “Chao ôi, thầy tôi! Vì nó đã được mượn.”⁶Lúc đó người của ĐỨC CHÚA TRỜI nói: “Nó rớt ở đâu?” Và khi hân chỉ cho ông chỗ đó, ông chặt một khúc cây và quăng vào đó, làm *khúc* sắt nổi lên.⁷Và ông nói: “Người hãy lấy nó lên cho người.” Thế là hân giơ tay của hân ra mà lấy nó.

Ê-li-sê bắt một đoàn quân làm tù-binh (6.8-6.23)

8Bấy giờ vua A-ram đang có chiến tranh chống Y-sơ-ra-ên; và hân hội ý với những tôi tớ của hân, rằng: “Tại nơi đó và nơi đó sẽ là trại của ta.”⁹Và người của ĐỨC CHÚA TRỜI nhân vua Y-sơ-ra-ên, rằng: “Hãy thận-trọng, bệ hạ chớ đi ngang qua chỗ này, vì dân A-ram đang xuống ở đó.”¹⁰Và vua Y-sơ-ra-ên sai đến chỗ mà người của ĐỨC CHÚA TRỜI đã nói cho mình biết; như vậy ông đã cảnh-cáo vua, ngõ hầu vua giữ lấy mình ở đó, không phải một hay hai lần.¹¹Bấy giờ tâm của vua A-ram giận điên lên về việc này; và hân gọi các tôi-tớ của hân đến và nói với chúng: “Các người có cho ta biết ai trong chúng ta giúp vua Y-sơ-ra-ên không?”¹²Và một đứa trong các tôi-tớ của hân tâu: “Bẩm không, chúa tôi, thưa nhà vua; nhưng Ê-li-sê, đấng tiên-tri ở trong Y-sơ-ra-ên, nói cho vua Y-sơ-ra-ên biết các lời mà bệ hạ nói trong phòng ngủ của bệ hạ.”¹³Vì vậy hân bảo: “Hãy đi và tìm nơi nó ở, để ta sai bắt nó.” Và hân được báo rằng: “Kia, nó ở tại Đô-than.”¹⁴Và hân sai ngựa, chiến xa, và một đoàn quân rất đông đến đó, và chúng đến ban đêm và bao vây thành.

15Bấy giờ, khi kẻ hầu của người của ĐỨC CHÚA TRỜI đã thức dậy sớm và đi ra ngoài, kia, một đoàn quân với ngựa và chiến xa đang bao vây thành. Và kẻ đầy-tớ đó của ông nói với ông: “Than ôi, chúa tôi! Chúng ta phải làm thế nào?”¹⁶Thế là ông nói: “Đừng sợ, vì những người ở phía chúng ta đông hơn những kẻ ở phía chúng.”¹⁷Đoạn Ê-li-sê cầu-nguyện rằng: “ĐỨC GIA-VÊ ôi, con cầu-nguyện, xin mở đôi mắt nó để nó được thấy.” Và ĐỨC GIA-VÊ mở đôi mắt của đứa đầy tớ của ông, và nó thấy; kia, núi ấy đầy ngập ngựa và chiến xa bằng lửa tắt cả ở xung-quanh Ê-li-sê.¹⁸Và khi chúng kéo xuống tới người, Ê-li-sê cầu-nguyện cùng ĐỨC GIA-VÊ rằng: “Xin đánh dân này bằng sự đui-mù, con cầu-xin.” Vì vậy Ngài đánh chúng bằng sự

đui-mù theo như lời của Ê-li-sê.¹⁹Đoạn Ê-li-sê nói với chúng: “Đây không phải là đường đó, đây cũng không phải là thành ấy; hãy theo ta và ta sẽ dẫn các người đến người mà các người tìm-kiếm.” Và ông dẫn chúng đến Sa-ma-ri.

20Và xảy ra khi chúng đã vào trong Sa-ma-ri, Ê-li-sê nói: “ĐỨC GIA-VÊ ôi, xin mở mắt những kẻ này, để chúng được thấy.” Vì vậy ĐỨC GIA-VÊ mở mắt chúng, và chúng thấy; và kia, chúng đang ở giữa Sa-ma-ri.²¹Lúc đó vua Y-sơ-ra-ên, khi thấy chúng, vua nói với Ê-li-sê: “Thưa cha của tôi, tôi sẽ đánh hạ chúng chăng? Tôi sẽ đánh hạ chúng chăng?”²²Và ông nói: “Bệ hạ sẽ không được đánh hạ. Há bệ hạ muốn đánh hạ những kẻ bệ hạ đã bắt làm tù-nhân bằng gươm của bệ hạ và bằng cung của bệ hạ ư? Hãy dọn bánh và nước trước mặt chúng, để chúng được ăn uống rồi đi về với chủ của chúng.”²³Vì vậy người dọn một bữa tiệc lớn cho chúng; rồi, khi chúng đã ăn uống xong, người cho chúng đi, và chúng đi về với chủ của chúng. Và các toán cướp-bóc dân A-ram không còn đi vào trong xứ Y-sơ-ra-ên nữa.

Sa-ma-ri bị vây—Nạn ăn thịt người (6.24-6.33)

24Bấy giờ xảy ra sau việc này, vua A-ram là Bên-Ha-đát tập-hợp tất cả quân-đội của hân đi lên bao-vây Sa-ma-ri.²⁵Và có một nạn đói-kém lớn trong Sa-ma-ri; và kia, chúng vây-hãm nó, đến nỗi 1 cái đầu lừa bán 80 *siéc-lo* bạc, và một-phần-tư cáp⁽¹⁾ phân bò-câu bán 5 *siéc-lo* bạc.²⁶Và trong khi vua Y-sơ-ra-ên đang đi ngang qua trên tường thành, thì một người đàn-bà la lên kêu người, rằng: “Xin giúp-đỡ, chúa tôi, nhà vua ôi!”²⁷Và người nói: “Nếu ĐỨC GIA-VÊ không giúp người, thì từ đâu ta sẽ giúp người? Từ sân đập lúa hay từ nơi ép rượu nho?”²⁸Và nhà vua nói với bà: “Người có chuyện gì?” Và nói: “Người đàn-bà này đã nói với tôi: ‘Cho con trai chị đi để chúng ta có thể ăn nó hôm nay và chúng ta sẽ ăn đi con trai tôi ngày mai’²⁹Vì vậy, chúng tôi đã luộc con trai tôi và đã ăn nó; rồi tôi đã nói với nó vào ngày kế đó: ‘Cho con trai chị đi để chúng ta có thể ăn nó’; nhưng nó đã giấu con trai nó.”³⁰Và xảy ra khi nhà vua nghe các lời của người đàn-bà, người xé áo-quần của mình—bấy giờ, người đang đi ngang qua trên tường thành—dân-chúng nhìn, và kia, người đã mặc vải gai bên trong trên da thịt của người.³¹Lúc đó người nói: “Nguyên xin ĐỨC CHÚA TRỜI làm cho con như thế và càng nặng hơn, nếu cái đầu của Ê-li-sê con trai của Sa-phát vẫn còn ở trên nó ngày hôm nay.”

32Bấy giờ, Ê-li-sê đang ngồi trong nhà của mình, và các trưởng-lão cũng đang ngồi với ông. Và nhà vua sai một người đi từ sự hiện-diện của mình; nhưng trước khi sứ-giã ấy tới ông, ông đã nói với các trưởng-lão: “Các ông có thấy đứa con trai này của một kẻ sát-nhân đã sai đi chặt đầu ta như thế nào chăng? Nay, khi sứ-giã đến, hãy đóng cửa lại và giữ cửa đóng chặt không cho nó vào. Ấy chẳng phải là tiếng chân của chủ nó sau lưng nó sao?”³³Và trong khi ông vẫn còn đang nói với họ, kia, sứ-giã xuống tới ông, và nhà vua nói: “Này, việc xấu này là từ ĐỨC GIA-VÊ; tại sao ta phải chờ ĐỨC GIA-VÊ thêm nữa?”

¹ cáp là một đơn-vị đo-lường chất khô; 1 cáp tương-đương 2 lít 27

Ê-li-sê hứa có thực phẩm (7.1-7.2)

7¹Thế thì Ê-li-sê nói: “Hãy lắng nghe lời của Đức GIA-VÊ; Đức GIA-VÊ phán như vậy: ‘Ngày mai, vào khoảng giờ này, 1 đấu bột mịn giá 1 siéc-lơ, và 2 đấu lúa mạch 1 siéc-lơ, tại công thành Sa-ma-ri.’” ²Và vị sĩ-quan hoàng-gia mà trên tay của hãn nhà vua đang dựa trả lời người của Đức Chúa TRỜI và nói: “Này, dầu cho Đức GIA-VÊ làm những cửa sổ trên trời, điều này há có thành sao?” Thế thì ông đáp: “Này, người sẽ thấy nó với chính đôi mắt của người, nhưng người không được ăn nó.”

Bốn người phung khám-phá trại bỏ trống (7.3-7.14)

³Bây giờ có 4 người bệnh phung tại nơi vào của cổng; và chúng nói với nhau: “Tại sao chúng ta ngồi đây cho tới khi chúng ta chết? ⁴Nếu chúng ta nói: ‘Chúng ta sẽ vào thành,’ thì nạn đói vẫn ở trong thành và chúng ta sẽ chết ở đó; còn nếu chúng ta ngồi đây, chúng ta cũng chết. Vì vậy, bây giờ, hãy đi, chúng ta qua trại của dân A-ram. Nếu họ tha cho chúng ta, thì chúng ta sẽ sống; còn nếu họ giết chúng ta, thì chúng ta sẽ chỉ chết.” ⁵Rồi chúng chỗi dậy lúc chạng-vạng để đi đến trại của dân A-ram; khi chúng đến đầu trại của dân A-ram, kia, không có một người nào ở đó cả. ⁶Vì Chúa đã khiến quân-đội dân A-ram nghe tiếng chiến xa và tiếng ngựa, *tức là tiếng của một quân-đội lớn*, đến nỗi chúng nói với nhau: “Kia, vua Y-sơ-ra-ên đã mướn các vua của dân Hê-tít và các vua dân của Ê-díp-tô chống lại chúng ta để đổ ập trên chúng ta.” ⁷Bởi vậy chúng đã chỗi-dậy mà chạy trốn lúc chạng-vạng, và đã bỏ lại lều trại của chúng, ngựa của chúng, và lửa của chúng, tức là trại-quân nguyên si như trước, và đã trốn lấy mạng. ⁸Khi các người phung này đến đầu trại, chúng vào một cái lều, ăn và uống, và khiêng đi bạc, vàng, và quần-áo từ đó, rồi đi và giấu chúng; và chúng trở lại, vào một lều khác, khiêng đi từ đó, và đi và giấu chúng.

⁹Đoạn chúng nói với nhau: “Chúng ta chẳng làm đúng. Ngày này là một ngày có tin mừng, nhưng chúng ta lại cứ giữ im-lặng; nếu chúng ta chờ đến rạng đông, thì hình-phạt sẽ bắt kịp chúng ta. Bây giờ, bởi vậy, hãy đến, chúng ta hãy đi và nói báo cho hoàng gia.” ¹⁰Vì vậy, chúng đi và gọi các người giữ cổng thành, và chúng báo cho họ rằng: “Chúng tôi đã đi đến trại dân A-ram; và kia, không có một người nào ở đó cả, không có tiếng người ta, chỉ có ngựa bị cột và lừa bị cột, và lều trại nguyên si như trước.” ¹¹Các người giữ cổng kêu và báo cho hoàng gia. ¹²Thế thì vua thức dậy trong đêm đó và nói với các tôi-tớ của mình: “Bây giờ ta sẽ nói cho các người biết điều dân A-ram đã gây ra cho chúng ta. Chúng biết chúng ta đang đói; bởi vậy chúng đã đi khỏi trại để ẩn mình trong cánh đồng, nói: ‘Khi chúng đi ra khỏi thành, chúng ta sẽ bắt sống chúng và vào trong thành.’” ¹³Một đứa trong các tôi-tớ của vua trả lời và tâu: “Xin cho vài người bắt 5 con trong số ngựa còn lại là những con đã được chữa lại trong thành. Kia, *trong tình huống nào thì chúng cũng giống như tất cả đám đông Y-sơ-ra-ên còn lại trong thành; kia, tình huống nào thì chúng cũng giống như tất cả đám đông Y-sơ-ra-ên đã diệt-vong rồi*, vì vậy xin cho chúng tôi sai đi xem sao.” ¹⁴Bởi vậy chúng lấy 2 cỗ xe với ngựa, và nhà vua sai đuổi theo quân-đội của dân A-ram, phán: “Đi xem.”

Lời hứa được ứng-nghiệm (7.15-7.20)

¹⁵Họ đuổi theo chúng đến sông Giô-đanh, và kia, khắp dọc đường đầy quần-áo và dụng-cụ, mà dân A-ram đã hồi-hả quãng đi. Thế thì các sứ-giả trở lại và báo cho vua.

¹⁶Thế là dân-chúng đi ra và cướp đoạt trại của dân A-ram. Rồi 1 đấu bột mịn giá 1 siéc-lơ và 2 đấu lúa mạch 1 siéc-lơ, theo lời của Đức GIA-VÊ. ¹⁷Bây giờ nhà vua chỉ định vị sĩ-quan hoàng-gia mà ngài đã dựa trên tay hãn, có trách-nhiệm coi cổng thành; nhưng dân-chúng đập lên hãn tại cổng thành, và hãn chết y như người của Đức Chúa TRỜI đã nói, là người đã nói khi nhà vua đi xuống tới ông. ¹⁸Và xảy ra y như người của Đức Chúa TRỜI đã nói với nhà vua, rằng: “Vào ngày mai khoảng giờ này nơi cổng Sa-ma-ri, 2 đấu lúa mạch giá 1 siéc-lơ và 1 đấu bột mịn 1 siéc-lơ.” ¹⁹Lúc đó vị sĩ-quan hoàng-gia trả lời người của Đức Chúa TRỜI, và nói: “Này, bây giờ, nếu Đức GIA-VÊ làm những cửa sổ trên trời, điều như thế há có thành sao?” Và ông đã nói: “Này, người sẽ thấy nó với chính đôi mắt của người, nhưng người sẽ không được ăn từ đó.” ²⁰Và đã xảy ra như thế cho hãn, vì dân-chúng đập lên hãn nơi cổng, và hãn chết.

Đất của người nữ Su-nem được trả lại (8.1-8.6)

8¹Bây giờ Ê-li-sê đã nói với người đàn-bà có đứa con trai mà ông đã hồi-sinh, rằng: “Hãy chỗi-dậy mà đi, người và gia-hộ của người, và tạm-lưu ở bất cứ nơi nào người có thể; vì Đức GIA-VÊ đã đem đến một nạn đói; và nó sẽ đến trên đất này trong 7 năm.” ²Vì vậy, bà ấy chỗi dậy mà làm theo lời của người của Đức Chúa TRỜI, và bà đi với gia-hộ của bà và tạm-lưu trong đất dân Phi-li-tin trong 7 năm. ³Rồi xảy ra lúc cuối 7 năm, bà ấy trở về từ đất của dân Phi-li-tin; và bà đi ra kêu cầu cùng nhà vua vì nhà của bà và vì đồng ruộng của bà. ⁴Bây giờ, nhà vua đang nói với Ghê-ha-xi, người đầy-tớ của người của Đức Chúa TRỜI, rằng: “Xin thuật lại cho ta nghe tất cả các việc lớn mà Ê-li-sê đã làm.” ⁵Và xảy ra, trong khi người đang thuật lại cho vua biết ông đã hồi-sinh người đã chết thế nào, thì kia, người đàn-bà có đứa con trai mà ông đã hồi-sinh, kêu cầu cùng nhà vua vì nhà của bà và vì đồng ruộng của bà. Và Ghê-ha-xi tâu: “Thưa chúa tôi, nhà vua ôi, đây là người đàn-bà và đây là đứa con trai của bà, mà Ê-li-sê đã hồi-sinh.” ⁶Khi nhà vua hỏi người đàn-bà, bà ấy thuật lại cho vua nghe. Vì vậy vua chỉ-định một quan-viên nọ cho bà, nói: “Hãy phục-hồi hết thấy những thứ đã là của bà và tất cả huê-lợi của đồng ruộng từ ngày bà lìa khỏi xứ cho đến cả ngày hôm nay.”

Ê-li-sê tiên-đoán sự gian-ác của Ha-xa-ên (8.7-8.15)

⁷Đoạn Ê-li-sê đến Đa-mách. Bây giờ, Bên-Ha-đát vua A-ram bị bệnh, và người được báo rằng: “Người của Đức Chúa TRỜI đã đến đây.” ⁸Và nhà vua nói với Ha-xa-ên: “Đem một lễ-vật trong tay của người và đi gặp người của Đức Chúa TRỜI, và cậy người cầu-vấn Đức GIA-VÊ, hỏi: ‘Ta sẽ hồi-phục khỏi con bệnh này chăng?’” ⁹Vì vậy Ha-xa-ên đi gặp ông và đem một lễ-vật trong tay của hãn, thậm-chí mọi thứ tốt nhất tại Đa-mách, chất đầy trên 40 con lạc-đà; rồi hãn đến và đứng trước mặt ông và nói: “Con trai Bên-Ha-đát của ông, vua A-ram, đã sai tôi đến cùng ông, hỏi: ‘Ta sẽ lành con bệnh này chăng?’” ¹⁰Thế thì Ê-li-sê nói với hãn: “Đi, nói với người: ‘Chắc-chắn bệnh sẽ lành bệnh,’ nhưng Đức GIA-VÊ đã tỏ ra cho ta biết rằng chắc-chắn người sẽ chết.” ¹¹Rồi ông nghiêm mặt của

ông lại và ông ngó trừng *hắn* cho đến khi *hắn* hồ-then, rồi người của *Đức* Chúa TRỜI khóc. ¹²Và Ha-xa-ên nói: “Cớ sao chúa tôi lại khóc?” Lúc đó ông mới nói: “Vi ta biết điều xấu người sẽ gây ra cho những con trai Y-sơ-ra-ên: đôn lữ của họ người sẽ phóng hỏa, trai trẻ của họ người sẽ giết bằng guom, và con nít của họ người sẽ đập nát ra thành từng mảnh, và đàn-bà có con của họ người sẽ mổ bụng.” ¹³Thế thì Ha-xa-ên nói: “Nhưng kẻ tôi-tớ này của ông là gì, một con chó, để nó phải làm việc lớn này?” Và Ê-li-sê nói: “*Đức* GIA-VÊ đã tỏ cho ta biết người sẽ làm vua trên A-ram.” ¹⁴Thế là *hắn* rời Ê-li-sê và trở về cùng chủ của *hắn*; chủ hỏi *hắn*: “Ê-li-sê đã nói với người điều gì?” Và *hắn* nói: “Ông đã nói cho tôi biết rằng chắc-chắn bộ hạ sẽ hồi-phục.” ¹⁵Rồi xảy ra vào ngày hôm sau, *hắn* lấy tấm *phủ giường* và nhúng nó trong nước, rồi trải nó trên mặt vua, để vua chết. Và Ha-xa-ên thành vua trong chỗ của người.

2. Các vua của Y-sơ-ra-ên và Giu-đa (8.16-16.20)

Một Giô-ram khác trị-vì Giu-đa (8.16-8.24)

¹⁶Bấy giờ trong năm thứ năm của Giô-ram⁽¹⁾ con trai của A-háp vua Y-sơ-ra-ên, Giô-sa-phát lúc đó là vua Giu-đa, Giô-ram con trai của Giô-sa-phát vua Giu-đa, thành vua. ¹⁷Người được 32 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 8 năm tại Giê-ru-sa-lem. ¹⁸Và người đi trong đường lối của các vua Y-sơ-ra-ên, y như nhà A-háp đã làm, vì con gái của A-háp thành vợ của người; và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của *Đức* GIA-VÊ. ¹⁹Tuy nhiên, *Đức* GIA-VÊ không muốn hủy-diệt Giu-đa, vì có Đa-vít tôi-tớ của Ngài, vì Ngài đã phán với người là ban cho người một ngọn đèn qua những con trai của người luôn luôn.

²⁰Trong các ngày của người, Ê-đôm nổi-loạn từ dưới tay⁽²⁾ của Giu-đa, và lập một vị vua trên họ. ²¹Lúc đó Giô-ram vượt qua đến Xai-ơ, cùng với tất cả các chiến xa của người. Và xảy ra người chỗi dậy vào ban đêm mà đánh quân Ê-đôm đang bao-vây mình và các chỉ-huy-trưởng các chiến xa; nhưng quân ấy chạy trốn về các lều của chúng. ²²Thế là Ê-đôm nổi-loạn chống lại Giu-đa cho đến ngày nay. Lúc đó Líp-na cũng nổi-loạn vào cùng một lúc. ²³Và phần còn lại của công việc của Giô-ram và mọi điều người đã làm, há chúng chẳng được viết trong Sách Sử-ký của các vua Giu-đa ư? ²⁴Thế là Giô-ram ngủ với tô-phụ của người, và được chôn với tô-phụ của người trong thành Đa-vít; và A-cha-xia con trai của người thành vua trong chỗ của người.

A-cha-xia trị-vì Giu-đa (8.25-8.29)

²⁵Trong năm thứ mười-hai của Giô-ram con trai của A-háp vua Y-sơ-ra-ên, A-cha-xia con trai của Giô-ram, vua Giu-đa, bắt đầu trị-vì. ²⁶A-cha-xia được 22 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 1 năm tại Giê-ru-sa-lem. Và tên mẹ của người là A-ta-lia cháu nội gái của Ôm-ri vua Y-sơ-ra-ên. ²⁷Và người bước đi trong đường lối của nhà A-háp, và làm điều xấu-xa trong cái nhìn của *Đức* GIA-VÊ, y như nhà A-háp, vì người là con rể của nhà A-háp. ²⁸Rồi người đi với Giô-ram con trai của A-háp gây chiến với Ha-xa-ên

vua A-ram, tại Ra-môt-Ga-la-át, và quân A-ram làm Giô-ram bị thương. ²⁹Vì vậy vua Giô-ram trở về Gít-rê-ên để trị vết thương mà dân A-ram đã gây cho mình tại Ra-ma, khi người đánh với Ha-xa-ên vua A-ram. Lúc đó A-cha-xia con trai Giô-ram vua Giu-đa đi xuống thăm Giô-ram con trai của A-háp tại Gít-rê-ên, vì người đang bệnh.

Giê-hu được xúc-dầu làm vua Y-sơ-ra-ên (9.1-9.13)

9¹Bấy giờ tiên-tri Ê-li-sê gọi một người trong số những người con trai của các tiên-tri, và nói với người: “Hãy nịt lưng người, cầm ve dầu này trong tay người, và đi đến Ra-môt-Ga-la-át. ²Khi người đến đó, hãy tìm ở đó Giê-hu con trai của Giô-sa-phát, con trai của Nim-si, rồi đi vào và khiến người chỗi dậy khỏi các anh em của người, và dẫn người vào trong một phòng bên trong. ³Lúc đó hãy lấy cái ve dầu mà đổ nó trên đầu người và nói: ‘*Đức* GIA-VÊ phán như vậy: “Ta đã xúc-dầu cho người làm vua trên Y-sơ-ra-ên.”’ Đoạn hãy mở cửa mà chạy trốn và đừng chờ.” ⁴Thế là thanh-nam ấy, kẻ tôi-tớ của đấng tiên-tri, đi đến Ra-môt-Ga-la-át. ⁵Khi người đến, kia, các chỉ-huy-trưởng quân-đội đang ngồi, và người nói: “Tôi có lời cùng ông, thưa ông chỉ-huy-trưởng.” Và Giê-hu nói: “Cùng ai trong tất cả chúng ta?” Và người nói: “Cùng ông, thưa ông Chỉ-huy-trưởng.” ⁶Và ông ta chỗi dậy và đi vào trong nhà, và người đổ dầu trên đầu ông và nói cùng ông ta: “*Đức* GIA-VÊ, *Đức* Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, phán như vậy: “Ta đã xúc-dầu cho người làm vua trên dân của *Đức* GIA-VÊ, tức là trên Y-sơ-ra-ên. ⁷Và người sẽ đánh nhà A-háp chủ của người, để Ta được báo-thù máu các tiên-tri tôi-tớ của Ta, và máu tất cả tôi-tớ của *Đức* GIA-VÊ nơi tay Giê-sa-bên. ⁸Vì toàn-thể nhà A-háp sẽ diệt-vong, và Ta sẽ trừ-diệt khỏi A-háp mọi người nam cả nô-lệ lẫn tự-chủ trong Y-sơ-ra-ên. ⁹Và Ta sẽ làm cho nhà A-háp như nhà Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, và như nhà Ba-ê-sa con trai của A-hi-gia. ¹⁰Và chó sẽ ăn Giê-sa-bên trong địa-phận Gít-rê-ên, và chẳng có ai sẽ chôn nó.”’ Rồi người mở cửa và thoát chạy.

¹¹Bấy giờ Giê-hu đi ra tới các tôi-tớ của chủ mình, và một người hỏi người: “Tất cả tốt-đẹp chớ? Tại sao gã điên này đã đến ông?” Và người nói với họ: “Các người biết quá rõ người đó và cuộc nói chuyện của người.” ¹²Và họ nói: “Ấy là lời nói dối, bây giờ kể cho chúng ta nghe.” Và người nói: “Người ấy đã nói với ta như vậy và như vậy: ‘*Đức* GIA-VÊ phán như vậy: “Ta đã xúc-dầu cho người làm vua trên Y-sơ-ra-ên.”’” ¹³Thế thì họ lật-dật, mỗi người lấy y-phục của mình, đặt nó dưới chân người trên các bậc thang và thổi kèn trom-bét, nói: “Giê-hu là vua!”

Giê-hu giết Giô-ram và A-cha-xia (9.14-9.29)

¹⁴Thế là Giê-hu con trai của Giô-sa-phát, con trai của Nim-si, âm-muru chống Giô-ram. Bấy giờ Giô-ram với tất cả Y-sơ-ra-ên đang phòng-thủ Ra-môt-Ga-la-át chống Ha-xa-ên vua A-ram, ¹⁵song vua Giô-ram đã trở về Gít-rê-ên để được lành các vết thương mà dân A-ram đã đánh người, khi người đánh nhau với Ha-xa-ên vua A-ram. Thế là Giê-hu nói: “Nếu đây là tâm-trí của các người, thì đừng để bắt cứ ai trốn-thoát hay đi khỏi thành để đi tới Gít-rê-ên mà nói lại.” ¹⁶Đoạn Giê-hu cỡi chiến xa và đi đến Gít-rê-ên vì Giô-ram đang nằm ở đó. Và A-cha-xia vua Giu-đa đã đi xuống để thăm Giô-ram.

¹Giô-ram tên ngắn của Giê-hô-ram. Có hai Giô-ram một người làm vua Giu-đa, một người làm vua Y-sơ-ra-ên.

²Nghĩa là: thoát khỏi sự kim toa

17Bấy giờ lính canh đang đứng trên tháp tại Gít-rê-ên và nó thấy đám đông của Giê-hu trong khi người đến, thì nói: “Tôi thấy một đám đông.” Và Giô-ram nói: “Bắt một kỵ-binh và sai nó đón chúng và báo nó nói: ‘Hòa bình chăng?’” 18Và vậy một tên kỵ-binh đi đón người và nói: “Nhà vua phán như vậy: ‘Hòa bình chăng?’” Và Giê-hu nói: “Người có can-hệ gì với hòa bình? Hãy lui sau ta.” Và người lính canh báo cáo: “Sứ-giã đó đã tới họ, nhưng hắn đã không trở lại.” 19Rồi vua sai kỵ-binh thứ nhì đi ra tới họ và nói: “Nhà vua phán như vậy: ‘Hòa bình chăng?’” Và Giê-hu trả lời: “Người có can-hệ gì với hòa bình? Hãy lui sau ta.” 20Và người lính canh ấy báo cáo: “Hắn đã thậm-chí đã tới họ rồi, và hắn đã không trở lại; cách chạy xe giống như cách chạy xe của Giê-hu con trai của Nim-si, vì hắn chạy một cách điên cuồng.”

21Thế thì Giô-ram nói: “Hãy thắng xe.” Và chúng chuẩn bị xe của người sẵn-sàng. Và Giô-ram vua Y-sơ-ra-ên và A-cha-xia vua Giu-đa đi ra, mỗi người trong xe của mình, và họ đi ra đón Giê-hu và gặp người trong đất của Na-bôt, người Gít-rê-ên. 22Và xảy ra, khi Giô-ram thấy Giê-hu, thì người hỏi: “Giê-hu, hòa bình chăng?” Và người trả lời: “Hòa bình gì, bao lâu các sự làm điếm của Giê-sa-bên mẹ của người và các phép phù-thủy của mẹ ấy còn nhiều đường ấy?” 23Thế là Giô-ram trở bàn tay của mình và chạy trốn và nói với A-cha-xia: “Có mưu-phân, bớ A-cha-xia!” 24Và Giê-hu giương dây cung của mình với hết sức mạnh của mình, bắn Giô-ram ngay giữa hai cánh tay của người; và mũi tên đi xuyên qua tim của người, và người quỵ xuống trong xe của người. 25Lúc đó Giê-hu nói với Bích-ca, sĩ-quan của mình: “Đem nó lên và liệng nó vào trong phần cánh đồng của Na-bôt người Gít-rê-ên, vì ta nhớ lại khi ta và người đồng cỡi ngựa theo sau A-háp cha của hắn, Đức GIA-VÊ đã đặt xuống lời sấm-truyền này chống lại hắn: 26‘Chắc-chắn Ta đã thấy hôm qua máu của Na-bôt và máu những đứa con trai của nó,’ Đức GIA-VÊ phán, ‘và Ta sẽ báo-trả người trong phần cánh đồng này,’ Đức GIA-VÊ phán. Thế thì, bây giờ hãy liệng hắn vào trong phần cánh đồng ấy, theo lời Đức GIA-VÊ.”

27Khi A-cha-xia vua Giu-đa thấy vậy, người chạy trốn theo đường nhà vườn. Và Giê-hu đuổi theo người và nói: “Bắn hắn luôn trong xe.” Vì vậy họ bắn người tại dốc Guror, gần Gíp-lê-am. Nhưng người thoát đến Mê-ghi-đô và chết ở đó. 28Lúc đó, các tôi-tớ của người chở người trong một cỗ xe về Giê-ru-sa-lem, và chôn người trong mộ của tổ-phụ của người trong thành Đa-vít.

29Bấy giờ vào năm thứ mười-một của Giô-ram, con trai của A-háp, A-cha-xia thành vua trên Giu-đa.

Cái chết khủng-khiếp của Giê-sa-bên (9.30-9.37)

30Khi Giê-hu đến Gít-rê-ên, Giê-sa-bên nghe được, ả vẽ đôi mắt của ả và trang-điểm đầu của ả, và nhìn ra ngoài cửa sổ. 31Khi Giê-hu vào trong cổng, ả nói: “Hòa bình chăng, bớ Xim-ri, đứa giết chủ của người?” 32Lúc đó người ngược mặt của mình lên hướng về cửa sổ và nói: “Ai về phe ta? Ai?” Và 2 hay 3 quan-viên nhìn xuống ngó người. 33Và người nói: “Quảng nó xuống.” Thế là họ quảng ả xuống, và máu của ả vưon trên tường và trên các con ngựa, và người đạp ả dưới chân. 34Khi người vào, người ăn uống, và người nói: “Bây giờ hãy coi con đàn-bà bị rửa-sả này mà lo chôn nó, vì ả là con gái của một vị

vua.” 35Và họ đi để chôn ả, nhưng họ không tìm được cái gì của ả hết ngoại trừ cái sọ, hai bàn chân, và các lòng bàn tay của tay ả. 36Vì thế họ trở lại nói cho người biết. Và người nói: “Đây là lời Đức GIA-VÊ mà Ngài đã phán bởi tôi-tớ của Ngài là Ê-li-gia người Thi-sê-be, rằng: “Trong phần cánh đồng Gít-rê-ên, chớ sẽ ăn thịt Giê-sa-bên; 37và thấy Giê-sa-bên sẽ như phân súc vật trên bề mặt của cánh đồng trong phần đất Gít-rê-ên, để cho người ta không có thể nói: “Đây là Giê-sa-bên.””

Giê-hu giết gia-đình của A-háp (10.1-10.17)

10¹Bấy giờ A-háp có 70 người con trai tại Sa-ma-ri. Và Giê-hu viết thư và gửi đến Sa-ma-ri cho các người lãnh-đạo Gít-rê-ên, các trưởng-lão, và cho các người giám-hộ các đứa con của A-háp, rằng: 2“Và bây giờ, khi bức thư này tới các người, vì những người con trai của chủ các người ở với các người, và với các người có các chiến xa, những ngựa, một thành kiên-cố, và vũ-khí, 3thì hãy chọn người giỏi nhất và chính-trực nhất trong những người con trai của chủ các người mà đặt lên ngôi của cha nó, và hãy chiến-đấu cho nhà của chủ các người.” 4Nhưng họ rất kinh-sợ và nói: “Kia, 2 ông vua đã không đứng nổi trước mặt hắn, thế thì thế nào chúng ta có thể đứng nổi?” 5Rồi người coi gia-hộ ấy, người coi thành ấy, các trưởng-lão, và các người giám-hộ nhắ Giê-hu, rằng: “Chúng tôi là những tôi-tớ của ông, và mọi điều ông nói với chúng tôi, chúng tôi sẽ làm, nhưng chúng tôi sẽ không lập bất cứ ai làm vua; xin hãy làm điều tốt trong cái nhìn của ông.” 6Đoạn, người viết một bức thư cho họ một lần thứ hai, rằng: “Nếu các người ở về phe ta, và các người muốn lắng nghe tiếng của ta, thì hãy chặt đầu các người ấy, là những con trai của chủ các người, rồi đến cùng ta tại Gít-rê-ên ngày mai khoảng giờ này.” Bấy giờ, những hoàng tử, 70 người, ở với các người quan-trọng của thành ấy, các người đang nuôi-dưỡng chúng. 7Và xảy ra khi bức thư đến họ, họ bắt những hoàng tử ấy, 70 người mà giết chúng, rồi để đầu của chúng trong những cái thùng, và gửi đến người tại Gít-rê-ên. 8Khi sứ-giã đến và nói với người rằng: “Họ đã đem những đầu của các hoàng tử đến,” thì người nói: “Hãy chặt chúng thành hai đồng tại nơi vào của cổng thành cho đến sáng mai.” 9Bấy giờ xảy ra vào buổi sáng, người đi ra mà đứng và nói với tất cả dân-chúng: “Các người đứng; này, ta đã âm-mưu chống lại chủ của ta và đã giết hắn chết, nhưng ai đã đánh hạ tất cả những người này? 10Thế thì, hãy biết rằng chẳng sa xuống trái đất bất cứ một lời nào của Đức GIA-VÊ⁽¹⁾, mà Đức GIA-VÊ đã phán về nhà của A-háp, vì Đức GIA-VÊ đã làm xong điều Ngài đã phán bởi tay của tôi-tớ Ngài là Ê-li-gia.” 11Thế là Giê-hu giết tất cả các người còn lại thuộc nhà A-háp tại Gít-rê-ên, cùng tất cả những người quan-trọng của vua, những kẻ quen biết vua, và các thầy tế-lễ của vua, cho đến khi người chừa lại cho vua chẳng được một kẻ sống sót.

12Đoạn người chỗi dậy và ra đi và tới Sa-ma-ri. Dọc đường, trong khi người đang ở tại nhà xén lông của những kẻ chăn chiên, 13Giê-hu gặp các anh em của A-cha-xia vua Giu-đa, và nói: “Các người là ai?” Và họ nói: “Chúng ta là anh em của A-cha-xia; và chúng ta đã đi xuống để biết tình-hình của những hoàng tử và của hoàng-thái-hậu.”

¹Nghĩa là: không có lời nào từ Đức GIA-VÊ mà không đúng

2 Các Vua 10.14-11.12

14Và người nói: “Bắt sống chúng.” Thế là họ bắt sống chúng, và giết chúng 42 người tại cái hồ của nhà xén lông, và người đã chẳng chữa lại bất cứ ai trong bọn.

15Bây giờ khi người đã rời khỏi đó, người thấy Giô-na-đáp con trai Rê-cáp ra đón người; và người chúc-phước hẳn và nói với hẳn: “Tâm người có ngay thẳng, như tâm ta đối với tâm người chẳng?” Và Giô-na-đáp nói: “Có.” *Giê-hu nói*: “Nếu có, chia tay người cho ta.” Hẳn đưa tay hẳn cho người, và người kéo hẳn lên với mình vào trong xe. 16Và người nói: “Hãy đi với ta và thấy lòng sốt-sắng của ta cho *Đức* GIA-VÊ.” Vì vậy người bắt hẳn đi trong xe của mình. 17Và khi người đến Sa-ma-ri, người đánh hạ tất cả những kẻ còn lại của nhà A-háp tại Sa-ma-ri, cho đến khi người đã diệt sạch, theo lời của *Đức* GIA-VÊ, mà Ngài đã phán cùng Ê-li-gia.

Giê-hu giết những kẻ thờ-lạy Ba-anh (10.18-10.33)

18Lúc đó Giê-hu tập-hợp tất cả dân-chúng, và nói với họ: “A-háp phục-vụ Ba-anh chút chút; Giê-hu sẽ phục-vụ ngài nhiều. 19Và bây giờ, hãy triệu-tập tất cả các tiên-tri của Ba-anh, tất cả các người thờ-lạy ngài, và tất cả các thầy tế-lễ của ngài; đừng để bất cứ ai vắng-mặt, vì ta có một cuộc hiến-tế lớn cho Ba-anh; hễ ai vắng-mặt thì sẽ không được sống.” Nhưng Giê-hu làm việc này một cách ngấm-ngâm, cốt để người tiêu-diệt những kẻ thờ-lạy Ba-anh. 20Và Giê-hu nói: “Hãy biệt ra một buổi tập-hợp trọng-thể cho Ba-anh.” Và họ loan báo nó. 21Đoạn Giê-hu sai đi khắp Y-sơ-ra-ên và tất cả những kẻ thờ-lạy Ba-anh đều đến, đến nỗi không thiếu một ai mà không đến. Và khi chúng đi vào trong đền Ba-anh, đền Ba-anh chật ních từ đầu này đến đầu kia. 22Và người nói với kẻ giữ kho quần-áo: “Hãy đem y-phục ra cho tất cả các người thờ-lạy Ba-anh.” Vì vậy kẻ ấy đem y-phục ra cho chúng. 23Và Giê-hu đi vào trong đền Ba-anh với Giô-na-đáp con trai Rê-cáp; và người nói với những kẻ thờ-lạy Ba-anh: “Hãy tìm xem để không được có với các người ở đây bất cứ ai trong những kẻ tội-tố của *Đức* GIA-VÊ, nhưng chỉ có các người thờ-cúng Ba-anh mà thôi.” 24Rồi họ đi vào trong để dâng những tế-vật và những của-lễ thiếu. Bây giờ, Giê-hu đã xếp đặt cho mình 80 người ở bên ngoài, và người đã nói: “Người nào để cho bất cứ ai trong những kẻ mà ta phó trong tay các người chạy thoát, thì hồn người đó thay thế cho hồn kẻ đó.”

25Rồi xảy ra, vừa khi người đã dâng của-lễ thiếu xong, Giê-hu nói với vệ-binh và với các sĩ-quan hoàng-gia: “Đi vào, đánh hạ chúng; chớ để bất cứ ai đi ra.” Và họ dùng lưỡi gươm đánh hạ chúng; và vệ-binh và các sĩ-quan hoàng-gia ném *thây* ra ngoài, rồi đi vào nội-phòng của đền Ba-anh. 26Và họ đem các trụ *thiên*g của đền Ba-anh ra, và đốt chúng. 27Họ cũng đập đổ trụ *thiên*g Ba-anh, và đập đổ đền Ba-anh, rồi làm nó thành cầu-tiêu cho đến ngày nay. 28Như vậy, Giê-hu trừ-tiệt Ba-anh khỏi Y-sơ-ra-ên.

29Tuy nhiên, các tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, mà người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm, Giê-hu đã chẳng bỏ các tội này, *tức là* các con bò con bằng vàng tại Bê-tên và tại Đan. 30Và *Đức* GIA-VÊ phán cùng Giê-hu: “Vì người đã làm tốt trong việc thi-hành điều đúng trong mắt Ta, và đã gây ra cho nhà A-háp theo tất cả trong tâm Ta, các con trai người thuộc thế-hệ thứ tư sẽ ngồi trên ngôi Y-sơ-ra-ên.” 31Nhưng Giê-hu không giữ-gìn luật của *Đức*

GIA-VÊ, *Đức* Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, với tất cả tâm-lòng mình; người đã chẳng bỏ các tội của Giê-rô-bô-am, các tội mà người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm.

32Trong các ngày đó, *Đức* GIA-VÊ bắt đầu giảm-bớt *địa-phận* của Y-sơ-ra-ên; và Ha-xa-ên đánh bại họ khắp lãnh-thổ Y-sơ-ra-ên: 33từ sông Giô-danh hướng về phía đông, tất cả đất Ga-la-át, các người Gát, các người Ru-bên, và các người Ma-na-se, từ A-rô-e, ở cạnh thung-lũng Ất-nôn, tức là Ga-la-át và Ba-san.

Giô-a-cha kể-vị Giê-hu (10.34-10.36)

34Bây giờ, phần còn lại của công việc của Giê-hu và mọi điều mà người đã làm và tất cả quyền-lực của người, há chúng không được viết trong Sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên ư? 35Rồi Giê-hu ngủ với tổ-phụ của người, và người ta chôn người tại Sa-ma-ri. Và Giô-a-cha con trai của người thành vua trong chỗ của người. 36Bây giờ các ngày mà Giê-hu đã trị-vì Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri là 28 năm.

A-ta-lia nữ-hoàng của Giu-đa (11.1-11.3)

11 1Khi A-ta-lia mẹ của A-cha-xia thấy con trai của mình đã chết, bà chỗi dậy tiêu-diệt tất cả hoàng-tộc. 2Nhưng Giô-sê-ba, con gái của vua Giô-ram và là chị của A-cha-xia, bỗng Giô-ách con trai của A-cha-xia và lấy trộm nó khỏi vòng những hoàng tử đang bị giết chết, rồi để nó và người vú nó trong phòng ngủ. Vì vậy họ giấu nó khỏi A-ta-lia, và nó không bị giết. 3Thế là nó được giấu với *Giô-sê-ba* trong đền *Đức* GIA-VÊ trong 6 năm, trong khi A-ta-lia đang trị-vì xứ-sở.

Bé Giô-ách thành vua (11.4-11.20)

4Bây giờ, vào năm thứ bảy, Giê-hô-gia-đa sai với các vị chỉ-huy hàng trăm của các người Ca-rít và của vệ-binh, đem họ đến cùng người ở trong đền của *Đức* GIA-VÊ. Đoạn người lập một giao-ước với họ, bắt họ thề trong đền của *Đức* GIA-VÊ, và chỉ cho họ thấy đũa con trai của nhà vua. 5Và người ra lệnh cho họ, rằng: “Đây là điều các người sẽ làm: một-phần-ba các người đi vào⁽¹⁾ trong ngày Ngung-nghi và canh-giữ cung vua (một-phần-ba cũng sẽ ở tại cổng Su-rơ, và một-phần-ba tại cổng phía sau các vệ-binh), sẽ canh-giữ cung-điện để phòng-thù. 7Còn hai-phần-ba các người, *tức là* tất cả những kẻ đi ra⁽²⁾ vào ngày Ngung-nghi, cũng sẽ canh-giữ đền *Đức* GIA-VÊ vì nhà vua. 8Thế thì các người sẽ vây quanh nhà vua, mỗi người với vũ-khí của người trong tay; và hễ ai đến gần hàng-ngũ đều sẽ bị giết. Và hãy ở với nhà vua khi vua đi ra và khi vua đi vào.”

9Vì vậy các vị chỉ-huy hàng trăm làm theo mọi điều thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa truyền. Và mỗi người trong bọn đem theo lính của họ, những người đi vào trong ngày Ngung-nghi, với các người đi ra trong ngày Ngung-nghi, và đến cùng thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa. 10Và thầy tế-lễ giao cho các vị chỉ-huy hàng trăm giáo và khiên, những thứ đã là của vua Đa-vít, ở trong đền *Đức* GIA-VÊ. 11Và các vệ-binh mỗi người đứng với vũ-khí của mình trong tay, từ phía bên phải của đền đến phía bên trái của đền, cạnh bàn-thờ và cạnh đền, xung-quanh nhà vua. 12Đoạn người đưa

¹nghĩa là: vào phiên trực

²nghĩa là: hết phiên trực

2 Các Vua 11.13-13.4

con trai của nhà vua ra ngoài, đội mũ triều trên đầu người, và trao cho người bán chúng-có; và họ tôn người làm vua và xức dầu cho người, và họ vỗ tay của họ và nói: “Vạn-tuế nhà vua!”

13Khi A-ta-licia nghe tiếng động của vệ-binh và dân-chúng, bà đi tới dân-chúng trong đền-thờ của Đứcc GIA-VÊ. ¹⁴Và bà nhìn và kia, nhà vua đang đứng gần cột-trụ, theo tập-quán, với các chỉ-huy-trưởng và những kẻ thổi kèn trom-bét bên cạnh nhà vua; và tất cả dân-chúng trong xứ đều mừng-rỡ và thổi các kèn trom-bét. Thế thì A-ta-licia xé quần-áo của bà và la lên: “Muru-phân! Muru-phân!” ¹⁵Và thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa ra lệnh cho các vị chỉ-huy hàng trăm, là những người đã được bổ-nhiệm coi quân-đội, và nói với họ: “Đem à ra khỏi hàng-ngũ, và hễ ai theo à thì dùng guom giết chết.” Vì thầy tế-lễ nói: “Chớ giết bà ta trong đền của Đứcc GIA-VÊ.” ¹⁶Vì vậy họ túm lấy bà ta, và khi bà ta đến tại ngõ ngựa vào nơi cung vua, thì bà ta bị giết ở đó.

17Lúc đó Giê-hô-gia-đa lập một giao-ước giữa Đứcc GIA-VÊ và nhà vua và dân, rằng họ sẽ là dân của Đứcc GIA-VÊ, và cũng giữa vua và dân. ¹⁸Và tất cả dân trong xứ đi tới đền Ba-anh, và giết nó xuống; các bàn-thờ của nó và các hình-tượng của nó họ hoàn-toàn đập thành từng mảnh, và giết Ma-than thầy tế-lễ của Ba-anh trước các bàn-thờ. Và thầy tế-lễ chỉ-định các chức-vụ coi sóc đền-thờ của Đứcc GIA-VÊ. ¹⁹Và người đem theo các vị chỉ-huy hàng trăm, những người Ca-rít, các vệ-binh, và tất cả dân-chúng trong xứ; và họ rước nhà vua xuống từ đền của Đứcc GIA-VÊ, và đi theo đường của cổng vệ-binh đến cung vua. Và người ngồi trên ngai của các vị vua. ²⁰Thế là tất cả dân trong xứ đều mừng-rỡ và thành được bình-tịnh. Vì họ đã dùng guom giết A-ta-licia tại cung vua.

Giô-ách trị-vì Giu-đa (12.1-12.3)

12¹Giô-ách được 7 tuổi khi người thành vua. Trong năm thứ bảy của Giê-hu, Giô-ách thành vua, và người trị-vì 40 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Xi-bia, quê ở Bê-e-Sê-ba. ²Và Giô-ách làm đúng trong cái nhìn của Đứcc GIA-VÊ trong tất cả các ngày của người mà thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa chỉ-dẫn người. ³Chỉ các nơi cao chẳng bị cắt-bỏ đi; dân còn hiến-tế và xông hương trên các nơi cao.

Đền-thờ được sửa sang (12.4-12.18)

4Lúc đó, Giô-ách nói với các thầy tế-lễ: “Tất cả tiền đã biệt ra làm vật thánh được đem vào trong đền Đứcc GIA-VÊ, bằng tiền hiện-hành, cá tiền ấn-định *phải nộp* của mỗi người *lần* tất cả tiền mà tâm của bất cứ người nào thúc-giục họ đem vào trong đền của Đứcc GIA-VÊ, ⁵các thầy tế-lễ hãy thâu nó cho họ, mỗi người từ người quen-biết của họ; và họ sẽ sửa các chỗ hỏng trong đền, chỗ hỏng ở bất cứ nơi nào họ tìm ra.

6Nhưng xảy ra vào năm thứ hai mươi ba của vua Giô-ách, các thầy tế-lễ đã chẳng sửa các chỗ hỏng của đền. ⁷Thế thì vua Giô-ách đòi thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa đến và đòi các thầy tế-lễ khác đến, và nói với họ: “Tại sao các người không sửa các chỗ hỏng trong đền? Bởi vậy bây giờ dùng lấy tiền từ các người quen của các người nữa, song trả tiền sửa các chỗ hỏng trong đền.” ⁸Vì vậy các thầy tế-lễ đồng ý là họ không nên lấy tiền từ dân-chúng nữa, *nhưng* cũng

không sửa các chỗ hỏng trong đền.

9Nhưng thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa lấy một cái rương lớn, xoi một cái lỗ trên cái nắp của nó, và đặt nó bên cạnh bàn-thờ, ở bên phía tay mặt khi người ta đi vào trong đền Đứcc GIA-VÊ; và các thầy tế-lễ giữ ngưỡng-cửa bỏ trong nó tất cả tiền được đem vào trong đền Đứcc GIA-VÊ. ¹⁰Và khi họ thấy rằng có nhiều tiền trong cái rương lớn, thì người thư-ký của nhà vua và thầy tế-lễ thượng-phẩm đi lên, cột nó trong các bao, rồi đếm tiền tìm được trong đền Đứcc GIA-VÊ. ¹¹Và họ giao tiền đã được cân ra vào trong tay những người làm công-việc đó, là những người coi-sóc đền Đứcc GIA-VÊ; và họ trả tiền cho các thợ mộc và các thợ xây-cát, những người sửa sang đền của Đứcc GIA-VÊ; ¹²và cho các thợ hồ cùng những thợ đeo đá, và để mua gỗ và đá đã đeo để sửa các chỗ hỏng của đền Đứcc GIA-VÊ, và cho mọi thứ đã được bàn để sửa đền. ¹³Nhưng họ không làm cho đền Đứcc GIA-VÊ những chén bạc, các kéo cắt tàn tìm đèn sáp, các chậu, các kèn trom-bét, bất cứ đồ dùng nào bằng vàng, hay đồ dùng bằng bạc từ số tiền đã được đem vào trong đền Đứcc GIA-VÊ; ¹⁴vì họ trao số tiền đó cho những người làm công-tác đó, và với số tiền đó họ sửa-sang đền Đứcc GIA-VÊ. ¹⁵Hơn nữa, họ đã chẳng đòi-hỏi các người họ trao tiền vào trong tay để trả cho nhân công phải làm kế-toán, vì họ cư-xử một cách trung-tín. ¹⁶Tiền từ những của-lễ chuộc lỗi và tiền từ những của-lễ chuộc tội, không được đem vào đền Đứcc GIA-VÊ; nó dành cho các thầy tế-lễ.

17Lúc đó Ha-xa-ên vua A-ram đi lên, đánh lại Gát, và chiếm nó, và Ha-xa-ên hưởng mặt của hắn để tiến lên Giê-ru-sa-lem. ¹⁸Và Giô-ách vua Giu-đa lấy tất cả vật thánh mà Giô-sa-phát, Giô-ram, và A-cha-xia, tổ-phụ của người, những vị vua của Giu-đa, đã từng biệt ra thánh, và các vật thánh của chính mình và tất cả vàng tìm được ở trong các kho-tàng của đền Đứcc GIA-VÊ và của hoàng cung, và gửi chúng cho Ha-xa-ên vua A-ram. Thế thì hắn đi khỏi Giê-ru-sa-lem.

A-ma-xia kế-vị Giô-ách tại Giu-đa (12.19-12.21)

19Bây giờ, phần còn lại của công việc của Giô-ách và mọi điều người đã làm, há chúng không được viết trong Sách Sử-ký của các Vua Giu-đa ư? ²⁰Và các tội-tố của người chỗi dậy và âm-muru, và đánh hạ Giô-ách tại cung Mi-lô trong khi người đang đi xuống Si-la. ²¹Vì Giô-xa-ca con trai Si-mê-át, và Giê-hô-sa-bát con trai Sô-mê, các tội-tố của người, đã đánh hạ người, và người chết; và họ chôn người cùng với tổ-phụ của người trong thành Đa-vít, và A-ma-xia con trai của người thành vua trong chỗ của người.

Giô-a-cha cai-trị Y-sơ-ra-ên (13.1-13.9)

13¹Trong năm thứ hai-mươi-ba của Giô-ách con trai của A-cha-xia, vua Giu-đa, Giô-a-cha con trai của Giê-hu thành vua trên Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri, và cai trị trong 17 năm. ²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đứcc GIA-VÊ, và đi theo các tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, với tội đó người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm; người chẳng từ-bỏ chúng. ³Vì vậy con thanh-nộ của Đứcc GIA-VÊ nổi lên chống lại Y-sơ-ra-ên, và Ngài liên-tiếp phó họ trong tay Ha-xa-ên vua A-ram và trong tay của Bên-Ha-đát con trai Ha-xa-ên. ⁴Đoạn Giô-a-cha van-xin ân-huệ của Đứcc GIA-VÊ, và Đứcc GIA-VÊ *nhậm*

lời người; vì Ngài thấy sự áp-bức trên Y-sơ-ra-ên, vua A-ram áp-bức họ như thế nào. ⁵Và Đức GIA-VÊ ban cho Y-sơ-ra-ên một người giải-phóng, ngõ hầu họ đi ra khỏi dưới tay của dân A-ram; và các con trai Y-sơ-ra-ên sống trong các lều của mình như trước. ⁶Tuy nhiên, họ chẳng từ-bỏ các tội của nhà Giê-rô-bô-am, với các tội đó người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm, nhưng vẫn bước đi trong chúng; và tượng A-sê-ra cũng còn đứng tại Sa-ma-ri. ⁷Vì người để lại cho Giô-a-cha một quân đội không hơn 50 kỵ-binh, 10 chiến xa, và 10 ngàn bộ-binh, vì vua A-ram đã hủy-diệt họ và nghiền-nát họ như bụi khi đập lúa. ⁸Bây giờ phần còn lại của công việc của Giô-a-cha, và mọi điều người đã làm và tất cả sức mạnh của người, há chúng chẳng được viết trong Sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên ư? ⁹Và Giô-a-cha ngủ với tổ-phụ của người, và họ chôn người tại Sa-ma-ri; Giô-ách con trai của người thành vua trong chỗ của người.

Giô-ách cai-trị Y-sơ-ra-ên (13.10-13.13)

¹⁰Trong năm thứ ba-mươi-bảy của Giô-ách vua Giu-đa, Giô-ách con trai Giô-a-cha, thành vua trên Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri, và cai trị trong 16 năm. ¹¹Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ; người chẳng từ-bỏ tất cả những tội của Giê-rô-bô-am con trai Nê-bát, với các tội đó người khiến Y-sơ-ra-ên phạm, nhưng người bước đi trong chúng. ¹²Bây giờ phần còn lại của công việc của Giô-ách và mọi điều mà người đã làm và lực lượng của người với nó người đánh lại A-ma-xia vua Giu-đa, há chúng chẳng được viết trong Sách Sử-ký những Vua Y-sơ-ra-ên ư? ¹³Thế là Giô-ách ngủ với tổ-phụ của người, và Giê-rô-bô-am ngồi trên ngai của người; và Giô-ách được chôn tại Sa-ma-ri cùng với những vua của Y-sơ-ra-ên.

Cái chết của Ê-li-sê (13.14-13.21)

¹⁴Khi Ê-li-sê bệnh với một con bệnh làm ông sắp chết, thì Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên đi xuống tới ông, khóc trên mặt ông, và nói: “Cha tôi ơi, cha tôi ơi, những chiến xa của Y-sơ-ra-ên và các kỵ-binh của nó!” ¹⁵Và Ê-li-sê nói với người: “Hãy lấy một cây cung và các mũi tên.” Thế là người lấy một cây cung và các mũi tên. ¹⁶Đoạn ông nói với vua Y-sơ-ra-ên: “Bệ hạ hãy đặt tay trên cây cung.” Người đặt tay của mình trên nó, đoạn Ê-li-sê cũng đặt các bàn tay của ông trên các bàn tay của người. ¹⁷Rồi ông nói: “Hãy mở cửa sổ hướng về phía đông,” và người mở nó. Đoạn, Ê-li-sê nói: “Bắn!” Và người bắn. Ông lại nói: “Mũi tên chiến-thắng của Đức GIA-VÊ, tức là mũi tên chiến-thắng A-ram; vì bệ hạ sẽ đánh hạ dân A-ram tại A-phéc cho đến khi bệ hạ hủy-diệt chúng.” ¹⁸Rồi ông nói: “Hãy lấy các mũi tên,” và người lấy chúng. Rồi ông nói với vua Y-sơ-ra-ên: “Hãy đập xuống đất,” và người đập 3 lần rồi ngừng. ¹⁹Thế là người của Đức Chúa TRỜI giận người và nói: “Đáng lẽ bệ hạ nên đập 5 hay 6 lần, thì bệ hạ hẳn sẽ đánh A-ram cho đến khi bệ hạ hủy-diệt nó. Nhưng bây giờ bệ hạ sẽ đánh A-ram chỉ có 3 lần thôi.”

²⁰Rồi Ê-li-sê qua đời, và họ chôn ông. Bây giờ, các băng thuộc dân Mô-áp muốn xâm-lăng xứ-sở vào mùa xuân năm đó. ²¹Và trong khi người ta đang chôn một người đàn-ông họ, thì kia, họ thấy một băng cướp; và họ liệng người ấy trong mộ Ê-li-sê. Và khi người đàn-ông ấy đụng xương của Ê-li-sê, thì hẳn hồi-sinh và đứng dậy trên các bàn chân của hắn.

Giô-ách đánh bại dân A-ram (13.22-13.25)

²²Bây giờ Ha-xa-ên vua A-ram đã áp-bức Y-sơ-ra-ên tất cả các ngày Giô-a-cha. ²³Nhưng Đức GIA-VÊ khoan-dung với họ và đã có lòng thương-xót họ và quay về họ bởi vì giao-ước của Ngài với Áp-ra-ham, Y-sác, và Gia-cốp, và chẳng muốn diệt họ hay ném họ khỏi sự hiện-diện Ngài cho đến bây giờ. ²⁴Khi Ha-xa-ên vua A-ram qua đời, Bê-n-Ha-đát con trai của hắn thành vua trong chỗ của hắn. ²⁵Thế thì Giô-ách con trai Giô-a-cha chiếm lại từ tay Bê-n-Ha-đát con trai của Ha-xa-ên các thành hắn đã chiếm từ tay Giô-a-cha cha của mình trong chiến-tranh. Ba lần Giô-ách đánh hạ hắn và khôi-phục các thành của Y-sơ-ra-ên.

A-ma-xia trị-vì Giu-đa (14.1-14.14)

14¹Trong năm thứ hai của Giô-ách con trai Giô-a-cha vua Y-sơ-ra-ên, A-ma-xia con trai của Giô-ách vua Giu-đa thành vua. ²Người được 25 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 29 năm tại Giê-ru-sa-lem. Và tên của mẹ người là Giê-hoa-đan ở Giê-ru-sa-lem. ³Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, tuy nhiên không giống Đa-vít tổ-phụ của người; người làm theo mọi điều mà Giô-ách cha người đã từng làm. ⁴Chi các nơi cao không đẹp bỏ; dân-chúng vẫn còn hiến-tế và xông hương trên các nơi cao. ⁵Bây giờ xảy ra, vừa khi vương-quốc được vững trong tay mình, thì người đánh hạ các tội-tố của mình là những kẻ đã giết vua cha của mình. ⁶Nhưng các con trai của những kẻ sát-nhân ấy, người không giết chết, theo điều được viết trong sách luật-pháp của Môi-se, như Đức GIA-VÊ đã truyền rằng: “Cha sẽ không bị giết vì con trai, con trai cũng sẽ không bị giết vì cha; nhưng mỗi người sẽ bị giết vì tội của riêng mình.” ⁷Người đánh hạ 10 ngàn người Ê-đôm trong Thung-lũng Muối và chiếm Sê-la bằng chiến-tranh, và đặt tên nó là Giôc-thê-ên cho đến ngày này. ⁸Đoạn A-ma-xia sai các sứ-giã đến Giô-ách con trai của Giô-a-cha, con trai của Giê-hu, vua Y-sơ-ra-ên, nói: “Hãy đến, chúng ta đương đầu nhau.” ⁹Và Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên sai đến A-ma-xia vua Giu-đa, nói: “Bụi gai ở tại Li-ban sai tới cây tuyết-tùng ở tại Li-ban, nói: ‘Hãy gả con gái của người cho con trai của ta.’ Nhưng có một con thú rừng ở tại Li-ban đi ngang qua, và giày-đạp bụi gai. ¹⁰Ngài quả thật đã đánh hạ Ê-đôm, tâm của ngài đã nâng ngài lên⁽¹⁾. Hãy vui-hưởng vinh-quang của ngài và hãy ở nhà; vì tại sao ngài phải gây rắc-rối để ngài, chính ngài sẽ ngã, và Giu-đa ngã với ngài?”

¹¹Nhưng A-ma-xia không chịu nghe. Vì vậy Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên đi lên; người và A-ma-xia vua Giu-đa đương đầu nhau tại Bết-Sê-mét, thuộc Giu-đa. ¹²Và Giu-đa bị Y-sơ-ra-ên đánh bại, và họ chạy trốn mỗi người về lều của mình. ¹³Thế thì Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên bắt được A-ma-xia vua Giu-đa, con trai của Giô-ách, con trai của A-cha-xia, tại Bết-Sê-mét, rồi tiến tới Giê-ru-sa-lem và giựt đồ trường thành Giê-ru-sa-lem từ Công Ép-ra-im đến Công Góc, 400 cu-bít. ¹⁴Và người lấy tất cả vàng, bạc, và tất cả các đồ dùng tìm được trong đền Đức GIA-VÊ, và trong các kho-tàng của hoàng cung, cũng bắt những kẻ làm con tin, rồi trở về Sa-ma-ri.

¹hay: đã kiêu-ngạo

Giê-rô-bô-am II kế-vị Giô-ách tại Y-sơ-ra-ên (14.15-14.16)

15Bây giờ phần còn lại của công việc của Giô-ách mà người đã làm, sức mạnh của người, và người đánh với A-ma-xia vua Giu-đa như thế nào, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký những Vua Y-sơ-ra-ên hay sao? **16**Thế là Giô-ách ngủ với tổ-phụ của người và được chôn tại Sa-ma-ri với các vị vua Y-sơ-ra-ên; và Giê-rô-bô-am, con trai của người, thành vua trong chỗ của người.

A-xa-ria kế-vị A-ma-xia tại Giu-đa (14.17-14.22)

17Và A-ma-xia con trai của Giô-ách vua Giu-đa, sống 15 năm sau cái chết của Giô-ách, con trai của Giô-a-cha vua Y-sơ-ra-ên. **18**Bây giờ, phần còn lại của công việc của A-ma-xia, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký những Vua Giu-đa hay sao? **19**Rồi chúng âm-muru chống người tại Giê-ru-sa-lem, và người chạy trốn đến La-ki; nhưng chúng sai đuổi theo người đến La-ki và giết người chết ở đó. **20**Đoạn chúng chôn người về trên các con ngựa và người được chôn tại Giê-ru-sa-lem với tổ-phụ của người trong thành Đa-vít. **21**Và tất cả dân-chúng Giu-đa bắt A-xa-ria, đang 16 tuổi, và lập người lên làm vua trong chỗ của cha người là A-ma-xia. **22**Người xây Ê-lát và phục-hồi nó cho Giu-đa, sau khi vua cha đã ngủ với tổ-phụ của người.

Giê-rô-bô-am II trị-vì Y-sơ-ra-ên (14.23-14.27)

23Trong năm thứ mười-lăm của A-ma-xia con trai của Giô-ách vua Giu-đa, Giê-rô-bô-am con trai của Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên thành vua tại Sa-ma-ri, và trị vì trong 41 năm. **24**Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ; người chẳng từ-bỏ tất cả những tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, tội mà người đã làm Y-sơ-ra-ên phạm. **25**Người khôi-phục biên-giới của Y-sơ-ra-ên từ lối vào Ha-mát xa đến tận biên của vùng đồng bằng⁽¹⁾, theo lời của Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, lời mà Ngài đã phán qua tôi-tớ Giô-na của Ngài, con trai của tiên-tri A-mi-tai, là người ở tại Gát-Hê-phe. **26**Vì Đức GIA-VÊ đã thấy hoạn-nạn của Y-sơ-ra-ên, rất cay-đắng; vì chẳng có kẻ nô-lệ hay tự-do, chẳng có một kẻ giúp-đỡ nào cho Y-sơ-ra-ên. **27**Và Đức GIA-VÊ đã chẳng phán rằng Ngài muốn xóa danh Y-sơ-ra-ên khỏi dưới bầu trời, nhưng Ngài giải-cứ họ bởi tay Giê-rô-bô-am con trai của Giô-ách.

Xa-cha-ri trị-vì Y-sơ-ra-ên (14.28-14.29)

28Bây giờ phần còn lại của công việc của Giê-rô-bô-am và mọi điều người đã làm và sức-mạnh của người, người chinh chiến như thế nào và người khôi-phục cho Y-sơ-ra-ên như thế nào: Đa-mách và Ha-mát, đã thuộc về Giu-đa trước đây, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên ư? **29**Rồi Giê-rô-bô-am ngủ với tổ-phụ của người, tức là với các vị vua Y-sơ-ra-ên, và Xa-cha-ri con trai của người thành vua trong chỗ của người.

¹nguyên ngữ: A-ra-ba hay vùng đồng bằng; biên của vùng đồng bằng; tức là Biên Chết.

A-xa-ria trị-vì Giu-đa (15.1-15.7)

15¹Trong năm thứ hai-mươi-bảy của Giê-rô-bô-am vua Y-sơ-ra-ên, A-xa-ria con trai của A-ma-xia vua Giu-đa thành vua. **2**Người được 16 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 52 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Giê-cô-lia ở Giê-ru-sa-lem. **3**Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều cha của người là A-ma-xia đã làm. **4**Chỉ các nơi cao không được dẹp bỏ; dân-chúng vẫn còn hiến-tế và xông hương trên các nơi cao. **5**Và Đức GIA-VÊ đánh nhà vua, để người mắc bệnh phung cho đến ngày người chết. Và người sống trong một nhà riêng, trong khi Giô-tham con trai của người cai-quản gia-hộ, phán-xét dân-chúng trong xứ. **6**Bây giờ phần còn lại các công việc của A-xa-ria và tất cả người đã làm, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký những Vua Giu-đa ư? **7**Và A-xa-ria ngủ với tổ-phụ của người, và họ chôn người với tổ-phụ của người trong thành Đa-vít; và Giô-tham, con trai của người thành vua trong chỗ của người.

Xa-cha-ri trị-vì Y-sơ-ra-ên (15.8-15.12)

8Trong năm thứ ba-mươi-tám của A-xa-ria vua Giu-đa, Xa-cha-ri con trai của Giê-rô-bô-am thành vua Y-sơ-ra-ên, tại Sa-ma-ri, trị vì trong 6 tháng. **9**Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, như tổ-phụ của người đã làm; người chẳng từ-bỏ các tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, các tội người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm. **10**Lúc đó Sa-lum con trai của Gia-be âm-muru chống lại người, đánh người trước mặt dân-chúng và đánh hạ người, và trị-vì trong chỗ của người. **11**Bây giờ phần còn lại của công việc của Xa-cha-ri, kia chúng được viết trong sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên. **12**Đây là lời Đức GIA-VÊ mà Ngài đã phán với Giê-hu, rằng: “Các con trai người cho đến thế-hệ thứ tư sẽ ngồi trên ngôi của Y-sơ-ra-ên.” Và nó đã là như vậy.

Sa-lum trị-vì Y-sơ-ra-ên (15.13-15.16)

13Sa-lum con trai của Gia-be thành vua trong năm thứ ba-mươi-chín của Ô-xia vua Giu-đa, và người trị-vì 1 tháng tại Sa-ma-ri. **14**Lúc đó, Mê-na-hem con trai của Ga-đi từ Tiệt-sa đi lên và tới Sa-ma-ri, đánh Sa-lum con trai của Gia-be, tại Sa-ma-ri, và giết người chết, và thành vua trong chỗ của người. **15**Bây giờ phần còn lại của công việc của Sa-lum cùng âm-muru của người mà người đã thực-hiện, này chúng được viết trong sách Sử-ký của các Vua Y-sơ-ra-ên. **16**Rồi Mê-na-hem đánh hạ Típ-sắt và tất cả những người ở đó và các biên-giới của nó từ Tiệt-sa, vì họ đã không mở cửa cho người, bởi vậy, người đánh hạ nó; và người mổ bụng tất cả phụ nữ đang mang thai của nó.

Mê-na-hem trị-vì Y-sơ-ra-ên (15.17-15.22)

17Trong năm thứ ba-mươi-chín của A-xa-ria vua Giu-đa, Mê-na-hem con trai của Ga-đi, thành vua Y-sơ-ra-ên và trị vì trong 10 năm tại Sa-ma-ri. **18**Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ; trong tất cả các ngày của người, người chẳng từ-bỏ các tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, mà người đã khiến cho Y-sơ-ra-ên phạm.

19Phun, vua của A-si-ri, đến chống lại xứ ấy, và Mê-na-hem cho Phun 1 ngàn ta-lăng bạc để bàn tay của người được ở cùng người để cùng-cố vương-quốc dưới quyền

cai-trị của người. ²⁰Rồi Mê-na-hem moi tiền từ Y-sơ-ra-ên, ngay cả từ mọi người quyền thế có của-cái, 50 siếc-lo bạc từ mỗi người dâng trả vua A-si-ri. Thế là vua A-si-ri trở về và không ở lại đó trong xứ ấy. ²¹Bây giờ phần còn lại của công việc của Mê-na-hem và mọi điều người đã làm, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên ư? ²²Và Mê-na-hem ngủ với tổ-phụ của mình và Phê-ca-hia con trai của người thành vua trong chỗ của người.

Phê-ca-hia trị-vì Y-sơ-ra-ên (15.23-15.26)

²³Trong năm thứ năm-mươi của A-xa-ria vua Giu-đa, Phê-ca-hia con trai của Mê-na-hem thành vua Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri, và trị-vì trong 2 năm. ²⁴Và người làm điều xấu-xa trong mắt Đức GIA-VÊ; người chẳng từ-bỏ các tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, các tội người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm. ²⁵Rồi Phê-ca con trai của Rê-ma-lia, sĩ-quan của người, âm-muru chống lại người và đánh người tại Sa-ma-ri, trong lâu-đài của hoàng cung với Ạt-gôp và A-ri-ê; và với người có 50 người Ga-la-át; và người giết vua và thành vua trong chỗ của vua. ²⁶Bây giờ phần còn lại của các hành-động của Phê-ca-hia và mọi điều người đã làm, kia, chúng được viết trong sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên.

Phê-ca trị-vì Y-sơ-ra-ên (15.27-15.31)

²⁷Trong năm thứ năm-mươi-hai của A-xa-ria vua Giu-đa, Phê-ca con trai của Rê-ma-lia thành vua Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri, và trị-vì trong 20 năm. ²⁸Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ; người chẳng từ-bỏ các tội của Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, các tội người đã khiến Y-sơ-ra-ên phạm.

²⁹Trong các ngày của Phê-ca vua Y-sơ-ra-ên, Tiếc-la-Phi-lê-se vua A-si-ri đến lấy Y-giôn, A-bên-Bét-Ma-ca, Gianô-ách, Kê-đe, Hát-sô, Ga-la-át, Ga-li-lê, và tất cả đất Nép-ta-li; và hấn dẫn họ làm tù-nhân về A-si-ri. ³⁰Và Ô-sê con trai của Ê-la lập mưu chống Phê-ca con trai của Rê-ma-lia, đánh người và giết người, rồi thành vua trong chỗ của người, trong năm thứ hai-mươi của Giô-tham con trai của Ô-xia. ³¹Bây giờ phần còn lại của công việc của Phê-ca và mọi điều người đã làm, kia, chúng đều được viết trong sách Sử-ký các Vua Y-sơ-ra-ên.

Giô-tham trị-vì Giu-đa (15.32-15.38)

³²Trong năm thứ hai của Phê-ca con trai của Rê-ma-lia vua Y-sơ-ra-ên, Giô-tham con trai của Ô-xia vua Giu-đa thành vua. ³³Người được 25 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 16 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên mẹ của người là Giê-ru-sa con gái của Xa-đốc. ³⁴Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ; người làm theo mọi điều mà Ô-xia cha của người đã từng làm. ³⁵Chỉ các nơi cao không bị dẹp bỏ; dân-chúng còn dâng tế-lễ và xông hương trên các nơi cao đó. Người đã xây công thượng của đền Đức GIA-VÊ. ³⁶Và phần còn lại của công việc của Giô-tham và mọi điều người đã làm, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký các Vua Giu-đa ư? ³⁷Trong các ngày đó, Đức GIA-VÊ bắt đầu sai Rê-xin vua A-ram và Phê-ca con trai của Rê-ma-lia chống Giu-đa. ³⁸Rồi Giô-tham ngủ với tổ-phụ của người, và người được chôn với tổ-phụ của người trong thành Đa-vít tổ-phụ của người; và A-cha con

trai của người thành vua trong chỗ của người.

A-cha trị-vì Giu-đa (16.1-16.6)

16¹Trong năm thứ mười-bảy của Phê-ca con trai của Rê-ma-lia, A-cha con trai của Giô-tham, vua Giu-đa, thành vua. ²Và A-cha được 20 tuổi khi người thành vua và người trị-vì trong 16 năm tại Giê-ru-sa-lem; và người chẳng làm điều gì đúng trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, như tổ-phụ Đa-vít của người. ³Nhưng người bước đi trong đường-lối của những vì vua Y-sơ-ra-ên, và thậm-chí bắt con trai của mình qua lửa, theo các sự gớm-ghiếc của những dân-tộc mà Đức GIA-VÊ đã từng đuổi khỏi trước mặt những con trai của Y-sơ-ra-ên. ⁴Và người đã hiến-tế, xông hương trên các nơi cao, trên các đồi, và dưới mỗi cây xanh.

⁵Lúc đó Rê-xin vua A-ram và Phê-ca con trai của Rê-ma-lia, vua Y-sơ-ra-ên, đi lên Giê-ru-sa-lem dâng gậy chiến; và họ bao vây A-cha, nhưng không thể thắng người. ⁶Vào lúc đó, Rê-xin vua A-ram, phục-hồi Ê-lát cho A-ram, rồi hoàn-toàn đuổi sạch những người Giu-đa ra khỏi Ê-lát; và dân A-ram đến Ê-lát, và đã sống ở đó cho tới ngày nay.

A-cha tìm cầu A-si-ri giúp-đỡ (16.7-16.9)

⁷Thế là A-cha sai các sứ-giã tới Tiếc-la-Phi-lê-se vua A-si-ri, nói: “Tôi là tôi-tớ của ngài và là con trai của ngài; xin đi lên và giải-phóng tôi khỏi lòng bàn tay của vua A-ram và khỏi lòng bàn tay của vua Y-sơ-ra-ên, những kẻ đang nổi dậy chống lại tôi.” ⁸Và A-cha lấy bạc và vàng tìm được trong đền Đức GIA-VÊ và trong các kho bạc của hoàng cung, mà gửi đi làm quà tặng cho vua A-si-ri. ⁹Vì vậy, vua A-si-ri nghe theo người; và vua A-si-ri đi lên chống Đa-mách và chiếm nó, và đầy dân-chúng của nó đi Ki-ro, và giết chết Rê-xin.

Đa-mách thất-thủ (16.10-16.20)

¹⁰Bây giờ vua A-cha đi đến Đa-mách để gặp Tiếc-la-Phi-lê-se vua A-si-ri, rồi thấy cái bàn-thờ tại Đa-mách; và Vua A-cha gửi cho thầy tế-lễ U-ri cái hình của bàn-thờ đó và mô-hình của nó, theo tất cả kỹ xảo của nó. ¹¹Thế là thầy tế-lễ U-ri xây một bàn-thờ; theo mọi điều vua A-cha đã gửi từ Đa-mách, như vậy thầy tế-lễ U-ri xây nó, trước khi vua A-cha từ Đa-mách trở về. ¹²Và khi nhà vua trở về từ Đa-mách rồi, nhà vua thấy cái bàn-thờ; thế thì nhà vua đến gần bàn-thờ đó và đi lên tới nó, ¹³và hiến-dâng thành khói của-lễ thiêu của mình và của-lễ chay của mình, rồi đổ rượu lễ của mình ra và rảy máu của những của-lễ bình-an của mình trên bàn-thờ. ¹⁴Còn bàn-thờ bằng đồng ở trước mặt Đức GIA-VÊ, người đem từ phía trước đền, từ giữa bàn-thờ của người và đền Đức GIA-VÊ, và người đặt nó ở phía bắc bàn-thờ của người. ¹⁵Đoạn, vua A-cha truyền cho thầy tế-lễ U-ri, phán: “Trên bàn-thờ lớn này, hãy hiến-dâng thành khói của-lễ thiêu ban mai, của-lễ chay ban chiều, của-lễ thiêu của nhà vua và của-lễ chay của người, với của-lễ thiêu của tất cả dân trong xứ và của-lễ chay của họ, và lễ đổ ra rượu lễ của họ; và rảy trên nó tất cả máu của-lễ thiêu và tất cả máu của con sinh-tế. Song bàn-thờ bằng đồng sẽ dành cho ta để cầu-vấn.” ¹⁶Thế là thầy tế-lễ U-ri làm theo mọi điều vua A-cha truyền.

¹⁷Lúc đó vua A-cha chặt đứt các tấm viền của những viên tảng, và đòi chậu nước thánh khỏi chúng; người cũng hạ

cái bê¹⁾ ở phía trên các con bò bằng đồng, rồi đem để nó trên via hè lót đá. ¹⁸Và cái hiên cửa dùng cho ngày ngưng-nghe mà họ đã xây trong đền thờ, và cái cửa vào bên ngoài của nhà vua, người cũng đỡ khỏi đền Đức GIA-VÊ vì cơ vua A-si-ri. ¹⁹Bây giờ phần còn của công việc của A-cha mà người đã làm, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký của các Vua Giu-đa ư? ²⁰Thế là A-cha ngủ với tổ-phụ của người, và được chôn với tổ-phụ của người trong thành Đa-vít; và con trai Ê-xê-chia của người trị-vì trong chỗ của người.

3. Y-sơ-ra-ên bị đày đến A-si-ri (17.1-18.41)

Ô-sê vua cuối cùng của Y-sơ-ra-ên (17.1-17.4)

17¹Trong năm thứ mười-hai của A-cha vua Giu-đa, Ô-sê con trai của Ê-la thành vua Y-sơ-ra-ên tại Sa-ma-ri, và trị-vì trong 9 năm. ²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, chỉ không bằng các vua Y-sơ-ra-ên trước người. ³Sanh-ma-na-sa vua A-si-ri, đi lên chống người, và Ô-sê thành tội-tớ của hắn và đi cống cho hắn. ⁴Nhưng vua A-si-ri khám phá Ô-sê mưu-phán, là kẻ đã sai sứ-giã đến Sô, là vua Ê-díp-tô và đã không đi cống cho vua A-si-ri, như trước từ năm này qua năm nọ; vì vậy vua A-si-ri bắt người và xiềng người trong tù.

Y-sơ-ra-ên bị giam-cầm (17.5-17.6)

⁵Thế thì vua A-si-ri xâm-lăng toàn xứ ấy, đi lên Sa-ma-ri và bao vây nó trong 3 năm. ⁶Trong năm thứ chín của Ô-sê, vua A-si-ri chiếm Sa-ma-ri, đem Y-sơ-ra-ên đi đày tại A-si-ri, và định-cư họ tại Ha-la và Ha-bo, con sông của Gô-xan, và trong các thành của dân Mê-đi.

Y-sơ-ra-ên bị lưu-đày vì bỏ Đức Chúa TRỜI (17.7-17.23)

⁷Bây giờ, đã xảy ra, vì các con trai Y-sơ-ra-ên đã phạm tội chống lại GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ, Đấng đã đem họ lên từ đất Ê-díp-tô, khỏi dưới tay Pha-ra-ôn vua Ê-díp-tô; và họ đã kính-sợ các thần khác ⁸và bước đi theo các quy-lệ của các dân-tộc mà Đức GIA-VÊ đã đuổi đi trước mặt những con trai Y-sơ-ra-ên, và theo tục-lệ các vì vua Y-sơ-ra-ên đã lập. ⁹Và những con trai Y-sơ-ra-ên thốt ra các lời không đúng, chống lại GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ. Hơn nữa, họ xây cho họ các nơi cao trong tất cả các thị-xã của họ, từ vọng-canh cho đến thành kiên-cổ. ¹⁰Và họ dựng cho họ các trụ-thờ và các tượng A-sê-ra²⁾ trên mỗi đồi cao và dưới mỗi cây xanh, ¹¹và ở đó họ xông hương trên tất cả các nơi cao như các dân-tộc mà Đức GIA-VÊ đã đem đi lưu-đày trước mặt họ; và họ làm các điều xấu-xa chọc giận Đức GIA-VÊ. ¹²Và họ phục-vụ các hình-tượng, về điều đó Đức GIA-VÊ đã từng phán cùng họ: “Các ngươi không được làm điều này.” ¹³Tuy thế, Đức GIA-VÊ đã luôn cảnh-cáo Y-sơ-ra-ên và Giu-đa qua tất cả các tiên-tri của Ngài và mỗi vị tiên-kiến, phán: “Hãy quay bỏ các đường-lối xấu-xa của các ngươi mà giữ các điều-răn của Ta, các quy-chế của Ta, theo tất cả luật-pháp mà Ta đã truyền cho tổ-phụ các ngươi, mà Ta đã gửi đến các ngươi qua các tiên-tri tội-tớ của Ta.” ¹⁴Vậy mà họ không nghe, nhưng làm cớ của họ cứng lại như cớ của tổ-phụ họ, những kẻ đã không tin GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI

của mình. ¹⁵Và họ chối-bỏ các quy-chế của Ngài và giao-ước của Ngài mà Ngài đã lập cùng tổ-phụ của họ, và những lời cảnh-cáo của Ngài, mà Ngài đã dùng để cảnh-cáo họ. Và họ theo sự hư-không và thành hư-không, và đi theo các quốc-gia chung quanh họ, mà Đức GIA-VÊ đã cấm họ không được làm như chúng. ¹⁶Và họ bỏ rơi tất cả các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ mà làm cho họ các hình-tượng đúc, tức là 2 con bò con, và làm tượng A-sê-ra và thờ-lạy tất cả cơ-binh trên trời, và phục-vụ Ba-anh. ¹⁷Rồi họ bắt con trai của họ và con gái của họ đi qua lửa, và thực-hành bói toán và trù ếm, và bán mình để làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, chọc Ngài giận. ¹⁸Vì vậy Đức GIA-VÊ rất giận Y-sơ-ra-ên, và loại họ đi khỏi mặt Ngài; không một người nào được chữa lại trừ chi-tộc Giu-đa.

¹⁹Giu-đa cũng không giữ các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ, nhưng bước đi theo các quy-lệ của Y-sơ-ra-ên mà họ đã lập. ²⁰Và Đức GIA-VÊ từ-bỏ tất cả dòng-dõi Y-sơ-ra-ên và làm họ khốn-khở và phó họ vào trong tay các kẻ cướp-giựt, cho đến khi Ngài đã đuổi họ khỏi mặt Ngài. ²¹Khi Ngài đã tách Y-sơ-ra-ên khỏi nhà Đa-vít, họ lập Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát làm vua. Thế thì Giê-rô-bô-am lèo lái Y-sơ-ra-ên không theo Đức GIA-VÊ, và khiến họ phạm một tội lớn. ²²Và những con trai Y-sơ-ra-ên bước đi trong tất cả tội-lỗi của Giê-rô-bô-am mà người đã phạm; họ không bỏ chúng, ²³cho đến khi Đức GIA-VÊ loại bỏ Y-sơ-ra-ên khỏi cái nhìn của Ngài, như Ngài đã phán qua tất cả các tiên-tri tội-tớ của Ngài. Vì vậy Y-sơ-ra-ên bị đem đi đày từ xứ của họ đến A-si-ri cho đến ngày nay.

Các người nước ngoài đến sống tại Sa-ma-ri (17.24-17.41)

²⁴Và vua A-si-ri đem người từ Ba-by-lôn, từ Cu-tha, từ A-va từ Ha-mát và Sê-phạt-va-im, ổn-định chúng trong các thành của Sa-ma-ri thay cho các con trai Y-sơ-ra-ên. Vì vậy chúng chiếm-hữu Sa-ma-ri và sống trong các thành của nó. ²⁵Và xảy ra khi chúng bắt đầu sống ở đó, chúng không kính-sợ Đức GIA-VÊ; bởi vậy Đức GIA-VÊ sai những con sư-tử đến ở giữa vòng chúng, giết chết một số người trong bọn chúng. ²⁶Thế là họ tâu với vua A-si-ri, rằng: “Các dân-tộc mà bệ hạ đã đày đi sống trong các thành của Sa-ma-ri không biết phong-tục của vị thần của xứ đó; vì vậy vị thần đó đã sai những con sư-tử đến ở giữa chúng, và kia, chúng giết họ vì họ không biết phong-tục của vị thần xứ đó.”

²⁷Khi đó vua A-si-ri ra lệnh rằng: “Hãy bắt một trong các thầy tế-lễ mà các ngươi đã dắt đi lưu-đày từ đó, và cho người đó đi sống ở đó; và để nó dạy-dỗ chúng phong-tục của vị thần xứ đó.” ²⁸Thế là một trong các thầy tế-lễ mà họ đã dắt đi lưu-đày từ Sa-ma-ri đến sống tại Bê-tên, và dạy chúng phải kính-sợ Đức GIA-VÊ như thế nào. ²⁹Song mỗi dân-tộc vẫn làm các thần của riêng dân họ, và đặt chúng trong các đền tại các nơi cao mà dân ở Sa-ma-ri đã từng dựng lên, mỗi dân-tộc đặt các thần của chúng trong các thành mà chúng sống. ³⁰Và các người Ba-by-lôn lập Su-cốt-Bê-nốt, các người Cu-tha lập Nêt-ganh, các người Ha-mát lập A-si-ma, ³¹dân A-vim lập Níp-ca và Tạt-tác; dân Sê-phạt-va-im đốt con cái của chúng trong lửa dâng cho các thần A-tra-mê-léc và A-na-mê-léc của dân Sê-

¹tức là: bê chứa chất lỏng rất lớn

²các biểu-tượng bằng gỗ của một nữ-thần

phạt-va-im. ³²Chúng cũng kinh-sợ Đức GIA-VÊ và bổ-nhiệm từ giữa vòng bọn chúng các thầy tế-lễ cho các nơi cao, làm việc nhân danh chúng trong các đền ở các nơi cao. ³³Chúng kinh-sợ Đức GIA-VÊ và phục-vụ các thần của riêng chúng theo phong-tục của các dân-tộc mà từ giữa đó chúng đã bị đem đi đây.

³⁴Cho đến ngày này, họ làm theo các phong-tục trước: họ không kinh-sợ Đức GIA-VÊ, họ cũng không làm theo các quy-chế của họ, hoặc các giới-luật của họ, hoặc luật-pháp, hoặc các điều-răn mà Đức GIA-VÊ đã truyền cho những con trai của Gia-cốp, người mà Ngài đặt tên là Y-sơ-ra-ên; ³⁵người mà Đức GIA-VÊ đã lập một giao-ước và truyền cho họ, rằng: “Các ngươi không được kinh-sợ các thần khác, không được thờ-lạy chúng hay phục-vụ chúng hay hiến-tế cho chúng. ³⁶Nhưng Đức GIA-VÊ, Đấng đã đem các ngươi lên từ xứ Ê-díp-tô với năng-quyền lớn-lao và với một cánh tay dương ra, Ngài các ngươi sẽ kinh-sợ và trước Ngài các ngươi sẽ cúi mình, và cho Ngài các ngươi sẽ hiến-tế. ³⁷Và các quy-chế, các giới-luật, luật-pháp, và điều-răn, mà Ngài đã viết cho các ngươi, các ngươi sẽ tuân theo để thi-hành mãi mãi; và các ngươi không được sợ các thần khác. ³⁸Và giao-ước Ta đã lập với các ngươi, các ngươi không được quên, các ngươi cũng không được sợ các thần khác. ³⁹Nhưng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI các ngươi, các ngươi sẽ kinh-sợ; và Ngài sẽ giải-cứu các ngươi khỏi tay của tất cả những kẻ thù các ngươi.” ⁴⁰Tuy nhiên họ chẳng nghe theo, nhưng họ cứ làm theo phong-tục cũ của họ. ⁴¹Thế là trong khi các dân-tộc này sợ Đức GIA-VÊ, chúng cũng phục-vụ các hình-tượng của chúng; con cái của chúng và cháu-chất của chúng cũng vậy, như tổ-phụ của chúng đã làm, chúng làm như thế cho đến ngày này.

B. VƯƠNG-QUỐC CÒN SỐNG SÓT KIA (18.1-25.30)

I. Các vua Giu-đa (18.1-23.35)

Ê-xê-chia trị-vì Giu-đa (18.1-18.6)

18¹Bấy giờ xảy ra trong năm thứ ba của Ô-sê, là con trai của Ê-la vua của Y-sơ-ra-ên, Ê-xê-chia con trai của A-cha vua Giu-đa thành vua. ²Người được 25 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì trong 29 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ của người là A-bi con gái của Xa-cha-ri. ³Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều tổ-phụ Đa-vít của người đã từng làm. ⁴Người dẹp bỏ các nơi cao và đập đổ các trụ-thờ, chặt tượng A-sê-ra⁽¹⁾ xuống. Người cũng đập tan thành từng mảnh con rắn bằng đồng mà Môi-se đã làm, vì cho đến các ngày đó những con trai Y-sơ-ra-ên vẫn còn xông hương cho nó; và nó được gọi là Nê-hu-tan⁽²⁾. ⁵Người tin cậy Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên; đến nỗi sau người không có một ai như người ở giữa tất cả những vị vua Giu-đa, cũng không có một ai trong các vị trước người. ⁶Vì người bám vào Đức GIA-VÊ; người không bỏ việc đi theo Ngài, nhưng giữ các điều-răn của Ngài, các điều-răn Đức GIA-VÊ đã truyền cho Môi-se.

Ê-xê-chia chiến-thắng (18.7-18.8)

⁷Và Đức GIA-VÊ ở cùng người; bất cứ nơi nào người đi,

¹A-sê-ra: là dấu-hiệu bằng gỗ của một nữ-thần;

²Nê-hu-tan: một vật bằng đồng.

người cũng thịnh-vượng. Và người nổi-loạn chống lại vua A-si-ri mà không phục-vụ vua ấy. ⁸Người đánh hạ dân Phi-li-tin xa đến tận Ga-xa và lãnh-thô của nó, từ vọng-canh cho đến thành kiên-cố.

A-si-ri đem Y-sơ-ra-ên đi đây (18.9-18.12)

⁹Bấy giờ, xảy ra trong năm thứ tư của vua Ê-xê-chia, là năm thứ bảy của Ô-sê con trai của Ê-la vua Y-sơ-ra-ên, rằng Sanh-ma-na-sa vua A-si-ri đi lên chống Sa-ma-ri và bao vây nó. ¹⁰Rồi vào cuối 3 năm, chúng chiếm nó; trong năm thứ sáu của Ê-xê-chia, là năm thứ chín của Ô-sê vua Y-sơ-ra-ên, Sa-ma-ri bị chiếm. ¹¹Đoạn vua A-si-ri đem Y-sơ-ra-ên đi đây đến A-si-ri, và để họ ở tại Ha-la và ở trên bờ sông Ha-bo, con sông của Gô-xan, và ở trong các thành của dân Mê-di, ¹²bởi vì họ đã không vâng theo tiếng nói của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ, nhưng vi-phạm giao-ước của Ngài, tức là mọi điều Môi-se tôi-tớ của Đức GIA-VÊ đã truyền; họ chẳng nghe, cũng chẳng làm.

A-si-ri hãm-dọa chinh phục Giu-đa (18.13-18.37)

¹³Bấy giờ, trong năm thứ mười-bốn của vua Ê-xê-chia, San-chê-ríp vua A-si-ri đi lên chống tất cả các thành kiên-cố của Giu-đa và chiếm lấy chúng. ¹⁴Thế thì Ê-xê-chia vua Giu-đa sai đến cùng vua A-si-ri tại La-ki, rằng: “Tôi đã làm sai. Xin rút lui khỏi tôi; bất cứ cái gì ngài cho tôi, tôi sẽ chịu.” Thế là vua A-si-ri đòi Ê-xê-chia vua Giu-đa 300 ta-lăng bạc và 30 ta-lăng vàng. ¹⁵Và Ê-xê-chia nộp tất cả bạc tìm được trong đền Đức GIA-VÊ, và trong các kho bạc của hoàng cung. ¹⁶Vào lúc đó, Ê-xê-chia gỡ vàng khỏi các cửa đền Đức GIA-VÊ, và từ các cột cửa mà Ê-xê-chia vua Giu-đa đã cần vào, rồi nộp nó cho vua A-si-ri.

¹⁷Đoạn vua A-si-ri sai Tạt-tan, Ráp-sa-ri, và Ráp-sa-kê với một quân-đội đông-đảo từ La-ki tới vua Ê-xê-chia tại Giê-ru-sa-lem. Thế là chúng đi lên và tới Giê-ru-sa-lem. Và khi chúng đi lên, chúng đến đứng cạnh ống dẫn nước của hồ nước thượng, ở trên đường cái có sân đập vải⁽³⁾. ¹⁸Khi chúng gọi nhà vua, Ê-li-a-kim con trai của Hinh-kia, người chăm-sóc hoàng-gia, thư-ký Sép-na, và Giô-a con trai của A-sáp, người ghi chép, đi ra gặp chúng. ¹⁹Lúc đó Ráp-sa-kê nói với họ: “Bây giờ hãy nói với Ê-xê-chia: ‘Đại-vương, vua A-si-ri, phán như vậy: “Sự tin tưởng này là gì mà ngươi ý vào? ²⁰Ngươi nói (chỉ lời của đôi môi): ‘Ta có cố vấn và sức mạnh cho chiến-tranh.’ Bây giờ ngươi dựa vào ai mà ngươi đã nổi-loạn chống ta? ²¹Bây giờ này, ngươi ý vào cây gậy làm bằng cây sậy bị đập này, tức là dựa vào Ê-díp-tô; mà nếu một người dựa vào nó, nó sẽ đâm vào lòng bàn tay của hắn và xoi lưng nó. Pha-ra-ôn vua Ê-díp-tô đối với tất cả những kẻ dựa vào hắn cũng như thế. ²²Nhưng nếu các ngươi nói với ta: ‘Chúng tôi tin cậy GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng tôi,’ thì há không phải chính Hãn có các nơi cao và các bàn-thờ đã bị Ê-xê-chia dỡ đi mất, và đã nói với Giu-đa và Giê-ru-sa-lem: ‘Các ngươi phải thờ-phượng trước bàn-thờ này tại Giê-ru-sa-lem’ hay sao? ²³Bây giờ, bởi vậy, làm on giao kết, hãy mặc-cả với chủ ta là vua A-si-ri, ta sẽ cho ngươi 2 ngàn con ngựa, nếu ngươi có khả-năng, về phần ngươi, đặt những người cỡi trên chúng. ²⁴Thế thì, làm thế nào ngươi có thể đẩy lui một quan viên nhỏ nhất trong những tôi-tớ

³Sân đập vải là nơi thợ làm công việc giặt, tẩy và đập vải mới dệt để tới tình trạng mong muốn.

của chủ ta và dựa vào Ê-díp-tô *đặng có* chiến xa và kỵ-binh? ²⁵Có phải nay ta đã đi lên mà không được GIA-VÊ chấp thuận để chống chỗ này mà tiêu diệt nó ư? GIA-VÊ đã phán cùng ta: ‘Hãy đi lên đánh đất này và tiêu diệt nó.’”²⁵

²⁶Thế thì Ê-li-a-kim con trai của Hinh-kia, Sép-na, và Giô-a nói với Ráp-sa-kê: “Bây giờ xin nói với các tôi-tớ này của ông bằng tiếng A-ram, vì chúng tôi hiểu nó; và xin đừng nói với chúng tôi bằng tiếng Giu-đa, trong khi các người ở trên vách-thành nghe.” ²⁷Nhưng Ráp-sa-kê nói với họ: “Có phải chủ ta đã sai ta đến chỉ cùng chủ các người và cùng các người để nói các lời này, mà không đến với những người ngồi trên vách-thành, là những kẻ ăn phần của chính chúng và uống nước tiểu của chính chúng cùng với các người hay sao?” ²⁸Lúc đó Ráp-sa-kê đứng và la lớn lên bằng tiếng Giu-đa, nói: “Hãy nghe lời đại-vương, vua A-si-ri. ²⁹Nhà vua phán như vậy: ‘Chớ để cho Ê-xê-chia lường-gạt các người, vì hắn sẽ không có khả-năng để giải-cứu các người khỏi tay ta; ³⁰cũng đừng để Ê-xê-chia khiến các người tin cậy GIA-VÊ, nói: “Đức GIA-VÊ chắc-chắn sẽ giải-cứu chúng ta, và thành này không bị giao vào trong tay vua A-si-ri.” ³¹Chớ nghe Ê-xê-chia, vì vua A-si-ri phán như vậy: “Hãy làm với ta một điều phước hạnh và đi ra tới ta, và mỗi người hãy ăn trái nho của mình, và mỗi người trái và của mình, và mỗi người uống nước từ chính giếng của mình, ³²cho đến khi ta đến, đưa các người đi xa đến một xứ như chính xứ của các người, một xứ có lúa thóc và rượu nho mới, một xứ có bánh và các vườn nho, một xứ có những cây ô-li-ve và mật ong, để các người được sống mà không chết.” Nhưng chớ nghe Ê-xê-chia, khi hắn lừa-phình các người, rằng: “Đức GIA-VÊ sẽ giải-cứu chúng ta.” ³³Há có ai trong các thần của các dân-tộc đã giải-cứu được xứ-sở của nó khỏi bàn tay vua A-si-ri? ³⁴Các thần của Ha-mát và A-t-bát ở đâu? Các thần của Sê-phạt-va-im, Hê-na và Y-va⁽¹⁾ ở đâu? Há chúng đã giải-cứu Sa-ma-ri khỏi tay ta? ³⁵Ai ở giữa tất cả các thần của những xứ ấy đã giải-cứu xứ của chúng khỏi tay ta, để GIA-VÊ phải giải-cứu Giê-ru-sa-lem khỏi tay ta?” ³⁶Nhưng dân-chúng làm thính, chẳng trả lời hắn một lời nào, vì lệnh của vua là: “Chớ trả lời hắn.” ³⁷Đoạn Ê-li-a-kim con trai của Hinh-kia, người chăm-sóc hoàng-gia, thư-ký Sép-na, và Giô-a con trai của A-sáp, người ghi chép, đi đến Ê-xê-chia với quần-áo của họ bị xé rách và kể cho người những lời của Ráp-sa-kê.

Ê-sai tiên-tri sự giải-cứu (19.1-19.7)

19¹Khi vua Ê-xê-chia nghe, người xé rách áo-quần của mình, che mình bằng vải bố và đi vào đền Đức GIA-VÊ. ²Đoạn người sai Ê-li-a-kim, người chăm-sóc hoàng-gia, đi với thư-ký Sép-na, và các trưởng-lão của các thầy tế-lễ, che mình bằng vải bố, đi đến tiên-tri Ê-sai, con trai của A-môt. ³Và họ nói với ông: “Ê-xê-chia nói như vậy: ‘Ngày này là một ngày tai-họa, quở trách và từ-bỏ; vì con cái đã đến lúc chào đời mà không có sức-lực để sinh-đẻ. ⁴Có lẽ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ông sẽ nghe tất cả các lời của Ráp-sa-kê, những lời mà chủ của hắn, vua A-si-ri, đã gửi đến để trách mắng Đức Chúa TRỜI hằng sống, và sẽ quở trách những lời mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ông đã nghe. Bởi vậy xin dâng lời cầu-

nguyện cho phần sống-sót là những kẻ được chừa lại.’”⁵Vì vậy các tôi-tớ của vua Ê-xê-chia đến cùng Ê-sai. ⁶Và Ê-sai nói với họ: “Các người sẽ thừa cùng chủ của các người như vậy: ‘Đức GIA-VÊ phán như vậy: “Đừng sợ vì các lời mà người đã nghe, mà các tôi-tớ vua A-si-ri đã nói phạm-thượng Ta. ⁷Này, Ta sẽ đặt một linh vào trong nó ngõ hầu nó sẽ nghe một tin đồn mà trở về xứ của chính nó. Và Ta sẽ làm cho nó ngã bởi thanh gươm trong xứ của chính nó.’”

San-chê-ríp coi thường Đức Chúa TRỜI (19.8-19.13)

⁸Đoạn Ráp-sa-kê trở về, và nhận thấy vua A-si-ri đang đánh Líp-na, vì hắn đã nghe rằng nhà vua trước đó đã rời La-ki. ⁹Khi vua nghe người ta nói về Tiệt-ha-ca vua xứ Ê-thi-ô-bi⁽²⁾: “Kia, ông ta đã kéo ra đánh lại vua,” thì vua lại sai các sứ-giả đến cùng Ê-xê-chia, nói: ¹⁰“Các người sẽ nói như vậy với Ê-xê-chia vua Giu-đa: ‘Chớ để Đức Chúa TRỜI của ngài, Đấng mà ngài trông-cậy, lừa-dối ngài, nói: “Giê-ru-sa-lem sẽ không bị nộp vào trong tay vua A-si-ri.” ¹¹Kia, ngài đã nghe điều các vua A-si-ri đã từng gây ra cho tất cả các xứ, phá-hủy chúng hoàn-toàn. Thế là ngài sẽ được giải-cứu ư? ¹²Các thần của những dân-tộc mà tổ-phụ ta đã tiêu diệt há đã giải-cứu chúng chẳng, tức là Gô-xan, Ha-ran, Rét-sép, và các con trai của Ê-den, những người ở tại Tê-la-sa? ¹³Vua của Ha-mát, vua của A-t-bát, vua của thành Sê-phạt-va-im, và của Hê-na và Y-va ở đâu?”

Lời cầu-nguyện của Ê-xê-chia (19.14-19.19)

¹⁴Lúc đó, Ê-xê-chia lấy lá thư từ tay các sứ-giả và đọc nó, rồi người đi lên tới đền Đức GIA-VÊ và trải thư đó ra trước mặt Đức GIA-VÊ. ¹⁵Và Ê-xê-chia cầu-nguyện trước mặt Đức GIA-VÊ và nói: “Đức GIA-VÊ ôi, Đức Chúa TRỜI của Y-so-ra-ên, Đấng ngự ở trên các chê-rúp, Chúa là Đức Chúa TRỜI, một mình Chúa, của tất cả những vương-quốc của trái đất. Chúa đã tạo nên trời và đất. ¹⁶Xin nghiêng tai của Chúa, Đức GIA-VÊ ôi, và xin nghe; xin mở các mắt của Chúa, Đức GIA-VÊ ôi, và xin nhìn xem; và xin lắng nghe các lời của San-chê-ríp, mà hắn đã gửi đến đặng trách mắng Đức Chúa TRỜI sống, ¹⁷Quả thật, Đức GIA-VÊ ôi, các vua A-si-ri đã tàn-phá những dân-tộc và xứ của chúng ¹⁸và đã quăng các thần của chúng vào trong lửa, vì chúng chẳng phải là thần nhưng là việc làm của bàn tay loài người, gỗ và đá. Vì vậy họ đã hủy-diệt chúng. ¹⁹Và bây giờ, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng con ôi, con cầu-xin, xin giải-cứu chúng con khỏi tay của hắn để tất cả các vương-quốc của trái đất được biết rằng Chúa một mình, Đức GIA-VÊ ôi, là Đức Chúa TRỜI.”

Đức Chúa TRỜI trả lời qua Ê-sai (19.20-19.37)

²⁰Đoạn Ê-sai con trai của A-môt nhắn Ê-xê-chia rằng: “Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-so-ra-ên, phán như vậy: ‘Bởi vì người đã cầu-nguyện cùng Ta về San-chê-ríp vua A-si-ri, Ta đã nghe.’ ²¹Đây là lời mà Đức GIA-VÊ đã phán chống lại hắn:

‘Nàng đã khinh-dể người và đã chế-nhạo người,
Đứa con gái đồng trinh ấy của Si-ôn;
Nàng đã lắc đầu sau lưng người,
Hỡi con gái của Giê-ru-sa-lem!’

¹2 Các Vua 17.24: A-va

²nguyên-ngữ: Koosh

22¹ Ai người đã trách-mắng và đã phạm-thương,
 Và người đã cất tiếng lên chống ai,
 Và ngược mặt người lên một cách kiêu-căng?
 Chống Đấng Thánh của Y-sơ-ra-ên!
 23² Qua các sứ-giã của người, người đã trách mắng
 Chúa,
 Và người đã nói: “Vớ nhiều chiến xa của ta
 Ta đi lên tới những đỉnh núi,
 Tới các phần xa nhất của Li-ban;
 Và ta đã đốn những cây tuyết-tùng cao của nó xuống
 và những cây tùng quý của nó,
 Và ta đã vào chỗ ngụ xa nhất của nó, khu rừng rậm
 nhất của nó.
 24³ Ta đã đào các giếng và đã uống nước của nước
 ngoài,
 Và với bàn chân của ta, ta đã làm khô cạn
 Mọi con sông của chỗ bị vây-hãm.”

25⁴ Người chưa từng nghe ư?
 Cách đây đã lâu rồi Ta đã làm nó;
 Từ thời thượng-cổ Ta đã hoạch định nó.
 Bây giờ, Ta đã khiến nó xảy ra,
 Rằng người sẽ biến các thành kiên-cố thành các đồng
 đồ nát.
 26⁵ Bởi vậy các dân-cư chúng thiếu sức,
 Chúng đều mất tinh-thần và hô-thẹn;
 Chúng như cây cối ngoài đồng và như cỏ xanh,
 Như cỏ trên nóc nhà bị héo trước khi nó lớn.
 27⁶ Nhưng Ta biết việc người ngồi xuống,
 Việc người đi ra, việc người đi vào,
 Và việc người nổi-xung chống lại Ta.
 28⁷ Vì việc người nổi-xung chống lại Ta,
 Và vì việc người tự-mãn đã đến tại Ta,
 Bởi vậy Ta sẽ xô vòng Ta nơi mũi của người,
 Cái khớp của Ta nơi các môi của người,
 Và Ta sẽ quay người trở lại đường mà người đã đến.

29⁸ Thế thì đây sẽ là dấu-hiệu cho người: trong năm này
 người sẽ ăn cái gì tự mọc lên, trong năm thứ nhì cái gì
 chui ra từ một thứ, và trong năm thứ ba hãy gieo, gặt,
 trồng các vườn nho, và ăn trái của chúng. 30⁹ Và phần nhà
 Giu-đa còn sót lại sẽ đâm rễ hướng xuống và mang quả
 hướng lên. 31¹⁰ Vì từ Giê-ru-sa-lem sẽ tiến ra phần còn sót
 lại, và từ Núi Si-ôn, các kẻ trốn thoát. Lòng sốt-sắng của
 GIA-VÊ sẽ làm việc này. 32¹¹ Bởi vậy GIA-VÊ phán như
 vậy về vua A-si-ri: “Hắn sẽ không đến thành này hay bắn
 một mũi tên ở đó; hắn cũng sẽ không đến trước nó với cái
 khiên, cũng chẳng đắp lên một cái mô chống nó. 33¹² Bởi
 con đường hắn đã đến, thì cũng bởi nó hắn sẽ trở về, và
 hắn sẽ không đến thành này.” GIA-VÊ tuyên-bố. 34¹³ Vì
 Ta sẽ phòng thủ thành này để giải-cứu nó vì có riêng của
 Ta và vì có tôi-tớ Đa-vít của Ta.”

35¹⁴ Thế thì xảy ra trong đêm đó vị thiên-sứ của Đức GIA-
 VÊ đi ra, đánh hạ 185 ngàn trong trại dân A-si-ri; và khi
 người ta thức dậy sớm vào buổi sáng, kia, tất cả bọn chúng
 đều là những xác chết. 36¹⁵ Vì vậy San-chê-ríp vua A-si-ri ra
 đi và trở về, và sống tại Ni-ni-ve. 37¹⁶ Rồi xảy ra khi hắn
 đang thờ-lạy trong đền Nít-róc thần của hắn, thì A-tra-mê-
 léc và Sa-rét-se dùng gươm đánh hạ hắn; rồi chúng trốn
 thoát vào trong xứ A-ra-rát. Ê-sa-Ha-đôn con trai của hắn
 thành vua trong chỗ của hắn.

Con bệnh chí tử của Ê-xê-chia (20.1-20.11)

20¹ Trong những ngày đó Ê-xê-chia trở bệnh đến
 điểm chết. Tiên-tri Ê-sai, con trai của A-mốt, đến
 cùng người và nói với người: “Đức GIA-VÊ phán
 như vậy: ‘Hãy sắp đặt nhà của người cho có thứ-tự, vì
 người sẽ chết mà không sống.’” 2² Thế thì người xoay mặt
 của mình vào vách tường, và cầu-nguyện cùng Đức GIA-
 VÊ, rằng: 3³ “Bây giờ, xin nhớ lại, Đức GIA-VÊ ôi, con van
 xin Chúa, con đã bước đi trước mặt Chúa trong lẽ thật và
 với một tâm-lòng trọn-vẹn, và đã làm điều tốt trong cái
 nhìn của Chúa như thể nào.” Rồi Ê-xê-chia khóc một cách
 cay-đắng. 4⁴ Và xảy ra trước khi Ê-sai đi ra khỏi sân giữa,
 lời của Đức GIA-VÊ đến cùng ông, phán: 5⁵ “Hãy trở lại và
 nói với Ê-xê-chia người lãnh-đạo dân Ta: ‘GIA-VÊ, Chúa
 TRỜI của tô-phụ Đa-vít của người phán như vậy: ‘Ta đã
 nghe lời cầu-nguyện của người, Ta đã thấy nước mắt của
 người; này, Ta sẽ chữa lành cho người. Vào ngày thứ ba,
 người sẽ đi lên đến đền GIA-VÊ. 6⁶ Và Ta sẽ thêm 15 năm
 vào các ngày của người, và Ta sẽ giải-cứu người và thành
 này khỏi tay vua A-si-ri; và Ta sẽ phòng thủ thành này vì
 có riêng của Ta và vì có tôi-tớ Đa-vít của Ta.’” 7⁷ Lúc đó
 Ê-sai nói: “Hãy lấy một cái bánh làm bằng trái vả.” Họ lấy
 mà đắp nó trên mặt nhọt, và người được bình-phục.

8⁸ Bây giờ Ê-xê-chia nói với Ê-sai: “Cái gì sẽ là dấu-hiệu
 Đức GIA-VÊ sẽ chữa ta lành, và rằng ta sẽ đi lên đến đền
 Đức GIA-VÊ vào ngày thứ ba?” 9⁹ Và Ê-sai nói: “Đây sẽ là
 dấu-hiệu từ Đức GIA-VÊ cho bệ-hạ, mà Đức GIA-VÊ sẽ
 làm điều Ngài đã phán: cái bóng sẽ đổ tới trước 10 bậc
 hay là lui lại 10 bậc?” 10¹⁰ Thế là Ê-xê-chia nói: “Để cho cái
 bóng đổ tới trước 10 bậc; không, nhưng xin để cho cái
 bóng lui lại 10 bậc.” 11¹¹ Và tiên-tri Ê-sai kêu cùng Đức
 GIA-VÊ, và Ngài đem cái bóng trên cầu thang lui lại 10
 bậc bởi đó nó đã đổ xuống trên cầu thang của A-cha.

Ê-xê-chia cho Ba-by-lôn thấy kho bạc (20.12-20.21)

12¹² Vào lúc đó Bê-rô-đác-Ba-la-dan con trai của Ba-la-dan,
 vua Ba-by-lôn, gửi các lá thư và một món quà cho Ê-xê-
 chia, vì hắn nghe Ê-xê-chia bị bệnh lâu nay. 13¹³ Và Ê-xê-
 chia lắng nghe họ, rồi chỉ cho họ thấy tất cả nhà kho của
 mình, bạc, vàng, thuốc thơm, dầu quý, nhà kho áo giáp của
 mình, và mọi thứ tìm thấy được trong các kho-tàng của
 mình. Chẳng có bất cứ cái gì trong cung của mình, cũng
 chẳng có cái gì trong tất cả lãnh-thổ của mình mà Ê-xê-
 chia lại chẳng chỉ cho họ. 14¹⁴ Đoạn tiên-tri Ê-sai đến cùng
 vua Ê-xê-chia và thưa với vua: “Các ông này đã nói điều
 gì, và họ từ đâu đến với bệ-hạ?” Và Ê-xê-chia nói: “Họ đã
 đến từ một xứ xa-xôi, từ Ba-by-lôn.” 15¹⁵ Và ông nói: “Cái
 gì họ đã thấy trong hoàng cung?” Thế là Ê-xê-chia nói:
 “Họ đã thấy tất cả trong cung ta; chẳng có bất cứ cái gì ở
 trong các kho-tàng của ta mà ta đã chẳng chỉ cho họ.”

16¹⁶ Đoạn Ê-sai nói với Ê-xê-chia: “Hãy nghe lời của Đức
 GIA-VÊ: 17¹⁷ ‘Này, các ngày ấy sắp đến khi mọi thứ ở trong
 cung người, và tất cả mà tô-phụ của người đã chất-chứa
 trong kho cho đến ngày này sẽ bị khiêng qua Ba-by-lôn;
 không có một cái gì sẽ được chừa lại.’ Đức GIA-VÊ phán.
 18¹⁸ ‘Và có vài đứa con trai của người—sẽ bắt nguồn từ
 người, mấy đứa mà người sẽ sinh ra—sẽ bị bắt đi; và
 chúng sẽ thành các quan-viên trong dinh-thự của vua Ba-
 by-lôn.’” 19¹⁹ Lúc đó Ê-xê-chia nói với Ê-sai: “Lời của Đức
 GIA-VÊ mà ông đã nói là tốt-lành.” Vì người nghĩ:

“Không phải vậy, nếu có hòa-bình và lẽ thật trong các ngày của ta hay sao?”²⁰Bây giờ phần còn lại của các công việc của Ê-xê-chia và mọi lực-lượng của người, và người xây hồ nước và ống dẫn nước, dẫn nước vào trong thành như thế nào, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký những Vua Giu-đa hay sao?²¹Thế là Ê-xê-chia ngủ với tổ-phụ của người, và Ma-na-se con trai của người thành vua trong chỗ của người.

Ma-na-se trị-vì Giu-đa (21.1-21.18)

21¹Ma-na-se được 12 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 55 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên mẹ của người là Hép-si-ba.²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo những sự ghê-tởm của các dân-tộc mà Đức GIA-VÊ đã tước-hữu trước mặt những con trai Y-sơ-ra-ên.³Vì người xây lại các nơi cao mà cha người là Ê-xê-chia đã phá-hủy; và người dựng bàn-thờ cho Ba-anh và làm tượng A-sê-ra, như A-háp vua Y-sơ-ra-ên đã từng làm, và thờ-lạy tất cả cơ-binh trên trời và phục-vụ chúng.⁴Và người cũng xây các bàn-thờ trong đền Đức GIA-VÊ, mà về nó Đức GIA-VÊ đã phán: “Tại Giê-ru-sa-lem Ta sẽ để danh Ta.”⁵Vì người xây các bàn-thờ cho tất cả cơ-binh trên trời ở trong 2 sân của đền Đức GIA-VÊ.⁶Người lại bắt con trai của mình bước qua lửa, thực-hành phù-phép, dùng bói-toán, và giao-dịch với các đồng-cốt và những kẻ chiêu-hồn. Người làm nhiều điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ chọc Ngài giận.⁷Rồi người đặt tượng của A-sê-ra mà người đã tạc ra, ở trong đền mà Đức GIA-VÊ đã phán cùng Đa-vít và cùng con trai của người là Sa-lô-môn rằng: “Trong đền này và tại Giê-ru-sa-lem, mà Ta đã chọn từ tất cả các chi-tộc Y-sơ-ra-ên, Ta sẽ để danh Ta mãi mãi.⁸Và Ta sẽ không còn khiến các bàn chân của Y-sơ-ra-ên đi lang-thang ra khỏi xứ mà Ta đã ban cho tổ-phụ chúng nữa, với điều kiện chúng sẽ giữ để làm theo mọi điều Ta đã truyền cho chúng, và theo mọi luật-pháp mà Môi-se tôi-tớ Ta đã truyền cho chúng.”⁹Song chúng không nghe, và Ma-na-se quyền-dụ chúng làm điều xấu-xa hơn các dân-tộc mà Đức GIA-VÊ đã diệt trước mặt các con trai Y-sơ-ra-ên.

¹⁰Bây giờ Đức GIA-VÊ phán qua các tiên-tri tôi-tớ Ngài rằng: ¹¹“Vì Ma-na-se vua Giu-đa đã làm các sự ghê-tởm này, đã làm một cách gian-ác hơn tất cả dân A-mô-rít, là những kẻ ở trước nó đã làm, và cũng đã khiến Giu-đa phạm tội với các hình-tượng của nó; ¹²bởi vậy GIA-VÊ, Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên phán như vậy: “Này, Ta đang giáng tai-họa trên Giê-ru-sa-lem và Giu-đa để bắt cứ ai nghe về nó, thì cả hai lỗ tai của nó sẽ nhột nhột. ¹³Và Ta sẽ giáng trên Giê-ru-sa-lem dây đo của Sa-ma-ri và dây dọi của căn nhà A-háp, rồi Ta sẽ xóa sạch Giê-ru-sa-lem như người ta lau sạch một cái đĩa, lau sạch nó rồi úp nó xuống. ¹⁴Và Ta sẽ bỏ rơi phần sống sót của tài sản riêng của Ta mà phó chúng vào trong tay các kẻ thù chúng, và chúng sẽ trở nên như là đồ cướp giựt được và chiến-lợi-phẩm đối với mọi kẻ thù của chúng; ¹⁵bởi vì chúng đã làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Ta, đã đang chọc Ta nổi giận, từ ngày tổ-phụ của chúng đến từ Ê-díp-tô, ngay cả cho đến ngày này.”

¹⁶Hơn nữa Ma-na-se làm đổ rất nhiều máu vô-tội cho đến khi người đã làm đầy ngập Giê-ru-sa-lem từ đầu này đến đầu kia; thêm vào tội của người mà với tội đó người đã

khiến Giu-đa phạm, bằng việc làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ. ¹⁷Bây giờ phần còn lại của các công việc của Ma-na-se và mọi điều mà người đã làm và tội của người mà người đã phạm, há chúng đã chẳng được viết trong Sách Sử-ký các Vua Giu-đa sao?¹⁸Rồi Ma-na-se ngủ với tổ-phụ của người và được chôn trong vườn ở nhà riêng của người, trong vườn U-xa, và A-môn con trai người thành vua trong chỗ của người.

A-môn trị-vì Giu-đa (21.19-21.26)

¹⁹A-môn được 22 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 2 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên mẹ người là Mê-su-lê-mét con gái của Ha-rút ở Giô-ba. ²⁰Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, như Ma-na-se cha của người đã làm. ²¹Vì người bước đi theo mọi đường-lối mà cha của người đã bước đi, và phục-vụ các hình-tượng mà cha của người đã phục-vụ và thờ-lạy chúng. ²²Thế là người bỏ rơi Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ mình, và chẳng bước đi theo đường-lối của Đức GIA-VÊ. ²³Rồi các tôi-tớ của A-môn âm-muru chống người và giết người trong nhà riêng của người. ²⁴Rồi dân trong xứ đánh hạ tất cả những kẻ đã âm-muru chống vua A-môn, và dân trong xứ lập Giô-si-a con trai người lên làm vua thay cho người. ²⁵Bây giờ phần còn lại của các công việc của A-môn mà người đã làm, há chúng chẳng được ghi trong Sách Lịch-sử những vua Giu-đa ư?²⁶Và người được chôn trong mộ của người trong vườn U-xa; và Giô-si-a con trai người thành vua trong chỗ của người.

Giô-si-a trị-vì Giu-đa (22.1-22.2)

22¹Giô-si-a được 8 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì trong 31 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Giê-đi-đa, con gái của A-đa-gia ở Bốt-cát. ²Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ và bước đi theo mọi đường-lối của tổ-phụ Đa-vít của người, và người chẳng xoay qua bên hữu hay bên tả.

Thầy tế-lễ thượng-phẩm tìm thấy một quyển sách luật-pháp của Đức Chúa TRỜI (22.3-22.13)

³Bây giờ xảy ra trong năm thứ mười-tám của vua Giô-si-a, nhà vua sai Sa-phan, con trai của A-sa-lia con trai của thư-ký Mê-su-lam, tới đền Đức GIA-VÊ, nói: ⁴“Hãy đi lên tới thầy tế-lễ thượng-phẩm Hinh-kia để người có thể đếm tiền được đem vào trong đền Đức GIA-VÊ mà các người giữ công đã thu từ dân-chúng. ⁵Rồi để chúng giao nó vào trong tay của những công-nhân trông-nom đền Đức GIA-VÊ và để chúng trao nó cho những công-nhân ở trong đền Đức GIA-VÊ để sửa-sang chỗ hư hỏng trong đền, ⁶cho những thợ mộc, các thợ xây-cát, và các thợ hồ, và để mua gỗ và đá đẽo đặng sửa-sang đền. ⁷Chi tiền đã giao vào trong tay họ sẽ không được kê-toán vì họ giao-dịch một cách trung-tín.”

⁸Lúc đó thầy tế-lễ thượng-phẩm Hinh-kia nói với thư-ký Sa-phan: “Tôi đã tìm được sách luật-pháp trong đền Đức GIA-VÊ.” Và Hinh-kia đưa sách ấy cho Sa-phan và người đọc nó. ⁹Và thư-ký Sa-phan đến cùng nhà vua và đem lời về cho nhà vua, tâu rằng: “Các tôi-tớ của bệ hạ đã trút tiền tìm được trong đền ra, và đã giao nó vào trong tay các công-nhân trông nom đền Đức GIA-VÊ.” ¹⁰Hơn nữa thư-ký Sa-phan cũng tâu cùng vua, rằng: “Thầy tế-lễ Hinh-kia

đã trao cho tôi một quyển sách.” Rồi Sa-phan đọc nó trong sự hiện-diện của nhà vua. ¹¹Và xảy ra khi nhà vua nghe các lời của sách luật-pháp, người xé rách quần-áo của mình. ¹²Đoạn nhà vua ra lệnh cho thầy tế-lễ Hinh-kia, A-hi-cam con trai của Sa-phan, Ạc-bô con trai của Mi-chê, thư-ký Sa-phan, và A-sa-gia, đầy-tớ của nhà vua, rằng: ¹³“Hãy đi, cầu-vấn Đức GIA-VÊ cho ta và dân-chúng và tất cả Giu-đa về các lời của sách này là sách đã tìm được, vì lớn thay con thịnh-nộ của Đức GIA-VÊ đã bùng cháy chống lại chúng ta, vì tô-phụ của chúng ta đã chẳng nghe theo các lời của sách này, để làm theo mọi điều được viết về chúng ta.”

Hun-đa tiên-đoán (22.14-22.20)

¹⁴Vì vậy thầy tế-lễ Hinh-kia, A-hi-cam, Ạc-bô, Sa-phan, và A-sa-gia đi tới nữ tiên-tri Hun-đa, vợ của Sa-lum con trai của Tiếc-va, con trai của Hạt-ha, người giữ khoác-lễ (bấy giờ bà sống tại Giê-ru-sa-lem trong Quận Nhi); và họ nói chuyện với bà. ¹⁵Và bà nói với họ: “GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên phán như vậy: ‘Hãy bảo người đã sai các người đến cùng Ta rằng ¹⁶GIA-VÊ phán như vậy: “Này, Ta giáng điều xấu-xa trên chỗ này và trên cư-dân của nó, tất cả những lời của sách mà vua Giu-đa đã đọc. ¹⁷Vì chúng đã bỏ rơi Ta và đã xông hương cho các thần khác để chúng có thể chọc Ta giận với mọi việc làm của bàn tay chúng, bởi vậy con thịnh-nộ của Ta đã bùng cháy chống chỗ này, và nó sẽ không được dập tắt.” ¹⁸Nhưng cùng vua Giu-đa là kẻ đã sai các người cầu-vấn GIA-VÊ, các người sẽ nói với nó như vậy: ‘GIA-VÊ Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên phán như vậy: “Về các lời mà người đã nghe, ¹⁹vì tâm người mềm-mại và người đã hạ mình trước mặt GIA-VÊ khi người nghe điều Ta đã phán chống lại chỗ này và chống lại cư-dân của nó để chúng sẽ thành một sự tan-hoang và một lời rủa-sả, người đã xé rách áo-quần của người và đã khóc trước mặt Ta, Ta quả thật đã nghe người,” GIA-VÊ tuyên-bố. ²⁰Bởi vậy, này, Ta sẽ thấu người về với tô-phụ của người, và sẽ được thấu vào mắt của người trong binh-an, đôi mắt của người cũng sẽ không thấy được mọi điều xấu-xa Ta sẽ giáng trên chỗ này.”’” Thế là họ mang lời về cho nhà vua.

Giao-ước của Giô-si-a (23.1-23.3)

23 ¹Rồi nhà vua sai đi, và họ tất cả những trưởng-lão của Giu-đa và của Giê-ru-sa-lem nhóm lại cùng người. ²Và nhà vua đi lên tới đền Đức GIA-VÊ với tất cả các người đàn-ông Giu-đa và tất cả cư-dân Giê-ru-sa-lem ở cùng vua, các thầy tế-lễ, các đảng tiên-tri, và tất cả dân-chúng, cả nhỏ lẫn lớn; rồi người đọc trong khi họ nghe tất cả các lời của sách giao-ước, là sách tìm được trong đền Đức GIA-VÊ. ³Và nhà vua đứng cạnh cột trụ ấy và lập một giao-ước trước mặt Đức GIA-VÊ, để bước đi theo Đức GIA-VÊ, để giữ các điều-răn của Ngài, những chứng-cớ của Ngài, và các quy-chế của Ngài với hết thầy tâm và tất cả hôn, để hoàn-thành các lời giao-ước này đã được ghi trong sách này. Và tất cả dân-chúng đều tham dự vào giao-ước ấy.

Giô-si-a hủy-diệt sự thờ hình-tượng (23.4-23.20)

⁴Đoạn nhà vua truyền cho thầy tế-lễ thượng-phẩm Hinh-kia và các thầy tế-lễ cấp thứ và những người giữ cửa, đem ra khỏi đền-thờ của Đức GIA-VÊ tất cả những đồ dùng đã được làm cho Ba-anh, cho A-sê-ra, và cho tất cả cơ-binh

trên trời; và người đốt chúng ở bên ngoài Giê-ru-sa-lem trong các cánh đồng có khe Xét-rôn, rồi đem tro của chúng đến Bê-tên. ⁵Và người diệt các thầy tế-lễ thờ hình-tượng mà các vua Giu-đa đã bỏ-nhiệm để xông hương ở các nơi cao trong các thành của Giu-đa và trong vùng xung-quanh Giê-ru-sa-lem, cũng *diệt* các kẻ xông hương cho Ba-anh, cho mặt trời, cho mặt trăng, cho các chòm sao, và cho tất cả cơ-binh trên trời. ⁶Và người đem *tượng* A-sê-ra⁽¹⁾ từ đền Đức GIA-VÊ ra đến bên ngoài Giê-ru-sa-lem tới khe Xét-rôn, và đốt nó tại khe Xét-rôn, và nghiền nát thành bụi, rồi rải bụi của nó trên mồ-mả của thưng dân. ⁷Người cũng đập đổ các nhà của bọn đĩ *đức* thờ cúng đã ở trong đền Đức GIA-VÊ, tại đó các bà đang dệt các trường cho A-sê-ra. ⁸Rồi người đòi tất cả các thầy tế-lễ từ các thành của Giu-đa, và làm ô-úe các nơi cao, nơi mà các thầy tế-lễ đã từng xông hương, từ Ghê-ba đến Bê-e-Sê-ba; và người đập đổ các nơi cao của những công ở tại lối vào công Giô-suê thông-độc thành, cái ở bên tay cao không đi lên đến bàn-thờ của Đức GIA-VÊ tại Giê-ru-sa-lem, song họ ăn bánh không men ở giữa vòng anh em của họ. ¹⁰Người cũng làm ô-úe Tô-phết⁽²⁾, ở trong thung-lũng của con trai của Hi-nôm, để không ai có thể bắt con trai của mình hay con gái mình đi qua lửa cho Mo-lóc. ¹¹Và người diệt những con ngựa mà các vua Giu-đa đã ban cho mặt trời, tại cửa vào đền Đức GIA-VÊ, cạnh công-đường của quan-viên⁽³⁾ Nê-than-Mê-léc, ở trong khu-vực riêng; và người dùng lửa đốt các cỗ xe *dâng* cho mặt trời. ¹²Còn các bàn-thờ ở trên nóc nhà, phòng trên của A-cha, mà các vua Giu-đa đã dựng lên, và các bàn-thờ mà Ma-na-se đã dựng lên trong 2 sân của đền Đức GIA-VÊ, người đập đổ xuống; người đập tan chúng từng mảnh ở đó, và ném bụi của chúng vào trong khe Xét-rôn. ¹³Còn những nơi cao ở phía trước Giê-ru-sa-lem, ở phía bên phải núi hủy-diệt mà Sa-lô-môn vua Y-sơ-ra-ên đã xây-cất cho Ách-ta-rôt cái ghê-tôm của dân Si-đôn, cho Kê-móc cái ghê-tôm của Mô-áp, và cho Minh-côm cái ghê-tôm của những con trai Am-môn, người cũng làm ô-úe. ¹⁴Và người đập bể thành từng mảnh các trụ-thờ và chặt các *tượng* A-sê-ra, rồi đổ đầy chỗ của chúng với xương loài người.

¹⁵Hơn nữa, cái bàn-thờ tại Bê-tên và nơi cao mà Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát, là kẻ đã làm cho Y-sơ-ra-ên phạm tội, đã dựng lên, chính bàn-thờ đó và nơi cao người đã đập đổ xuống. Rồi người đốt nơi cao, nghiền chúng thành bụi, và đốt *tượng* A-sê-ra. ¹⁶Bấy giờ, khi Giô-si-a quay lại, người thấy mồ-mả ở đó trên núi, người sai lấy xương khô các mã và đốt *chúng* trên bàn-thờ ấy mà làm ô-úe nó theo lời của Đức GIA-VÊ mà người của Đức Chúa TRỜI đã công-bố, là người đã công-bố các điều này. ¹⁷Lúc đó người nói: “Cái đài tưởng-niệm này mà ta thấy là cái gì?” Những người đàn-ông của thành nói cho người biết: “Áy là mộ-phần của người của Đức Chúa TRỜI, là kẻ đã đến từ Giu-đa và đã công-bố các điều mà bệ hạ vừa gây ra cho bàn-thờ Bê-tên.” ¹⁸Và người phán: “Hãy để người yên; chớ để ai xáo-động xương cốt của người.” Vì vậy họ để xương cốt của người không bị xáo-động với xương cốt của đảng tiên-tri đến từ Sa-ma-ri. ¹⁹Và Giô-si-a

¹dấu hiệu bằng gỗ của một nữ thần

²Tô-phết là chỗ cho việc thiêu đốt, tế người cho thần Mo-lóc

³bản khác: hoạn-quan

cũng đẹp bỏ tất cả các đền trên các nơi cao ở tại các thành Sa-ma-ri mà các vua Y-sơ-ra-ên đã dựng lên chọc giận Đức GIA-VÊ; và người cũng gây ra cho chúng y như tại Bê-tên. ²⁰Và tất cả những thầy tế-lễ các nơi cao đang ở đó nhà vua giết trên các bàn-thờ và đốt xương người trên chúng; rồi người trở về Giê-ru-sa-lem.

Lễ Vượt-qua được tái-lập (23.21-23.27)

²¹Đoạn nhà vua truyền cho tất cả dân-chúng, phán: “Hãy cử-hành lễ Vượt-qua cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người như được viết trong sách giao-ước này.” ²²Chắc-chắn một lễ Vượt-qua như vậy đã chẳng hề được cử-hành kể từ các ngày của các phán-quan, là những người đã phán xét Y-sơ-ra-ên, cũng chẳng có trong các ngày của những vua Y-sơ-ra-ên và của những vua Giu-đa. ²³Song trong năm thứ mười-tám của vua Giô-si-a, lễ Vượt-qua này được tuân giữ cho Đức GIA-VÊ tại Giê-ru-sa-lem.

²⁴Hơn nữa, Giô-si-a cũng thiêu rụi những đồng-cốt, các người cầu hồn, các thê-ra-phim¹⁾, các hình-tượng, và tất cả những cái ghê-tởm được thấy trong đất Giu-đa và tại Giê-ru-sa-lem, để người được thực-hiện các lời của luật-pháp được viết trong sách mà thầy tế-lễ Hinh-kia đã tìm được trong đền Đức GIA-VÊ. ²⁵Và trước người, chẳng có một vị vua nào trở lại cùng Đức GIA-VÊ với tất cả tâm của họ, với tất cả hồn của họ, và với tất cả sức-lực của họ, y theo hết thầy luật pháp của Môi-se; cũng không có ai giống như người chỗi dậy sau người.

²⁶Tuy nhiên, Đức GIA-VÊ chẳng quay khỏi sự mãnh-liệt của con giận lớn-lao của Ngài, với nó con giận của Ngài cháy bùng chống lại Giu-đa, vì tất cả các sự khiêu-khích mà Ma-na-se đã trêu-chọc Ngài. ²⁷Và Đức GIA-VÊ phán: “Ta cũng sẽ dẹp Giu-đa khỏi cái nhìn của Ta, như Ta đã dẹp Y-sơ-ra-ên. Và Ta sẽ loại bỏ Giê-ru-sa-lem, thành này mà Ta đã chọn và cái đền mà Ta đã phán: ‘Danh ta sẽ ngự ở đó.’”

²⁸Bây giờ phần còn lại của những hành-động của Giô-si-a và mọi điều mà người đã làm, há chúng chẳng được viết trong Sách Lịch-sử của những Vua Giu-đa hay sao?

Giô-si-a bị giết (23.29-23.30)

²⁹Trong những ngày của người, Pha-ra-ôn Nê-cô vua Ê-díp-tô đi lên đánh vua A-si-ri tới sông Ô-phơ-rát. Và Vua Giô-si-a đi đón hấn, và khi hấn thấy người thì hấn giết người tại Mê-ghi-đô. ³⁰Và các tội-tớ của người chờ người, nằm chết trong xe từ Mê-ghi-đô, đem người về Giê-ru-sa-lem và chôn người trong mộ riêng của người. Đoạn dân trong xứ bắt Giô-a-cha con trai của Giô-si-a mà xúc-dầu cho người, và lập người làm vua trong chỗ của cha người.

Giô-a-cha cai-trị Giu-đa (23.31-23.33)

³¹Giô-a-cha được 23 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 3 tháng tại Giê-ru-sa-lem; tên mẹ của người là Hamu-ta con gái của Giê-rê-mi ở Líp-na. ³²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều tở-phụ của người đã làm. ³³Và Pha-ra-ôn Nê-cô giam tù người tại Ríp-la trong đất Ha-mát, để người không thể trị-vì tại Giê-ru-sa-lem; và hấn bắt xứ nộp phạt 100 ta-lăng

bạc và 1 ta-lăng vàng.

Pha-ra-ôn lập Giê-hô-gia-kim làm vua (23.34-23.35)

³⁴Rồi Pha-ra-ôn Nê-cô lập Ê-li-a-kim con trai của Giô-si-a lên làm vua thay cho Giô-si-a cha người, và đổi tên người thành Giê-hô-gia-kim. Nhưng hấn bắt Giô-a-cha đi và người đến Ê-díp-tô, và người chết ở đó. ³⁵Thế là Giê-hô-gia-kim nộp bạc và vàng cho Pha-ra-ôn, nhưng người đánh thuế dân để nộp tiền theo lệnh của Pha-ra-ôn. Người thu bạc và vàng từ dân trong xứ, mỗi người tùy theo sự định giá của người, để nộp cho Pha-ra-ôn Nê-cô.

2. Giu-đa bị vây đến Ba-by-lôn (23.36-25.30)

Giê-hô-gia-kim trị-vì Giu-đa (23.36-24.5)

³⁶Giê-hô-gia-kim được 25 tuổi khi thành vua, và người trị-vì 11 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ của người là Xê-bút-đa con gái của Phê-đa-gia ở Ru-ma. ³⁷Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều tở-phụ của người đã làm.

24¹Trong các ngày của người, Nê-bu-cát-nết-sa vua Ba-by-lôn đi lên, và Giê-hô-gia-kim thành tội-tớ của hấn trong 3 năm; đoạn người quay lại và nổi-loạn chống lại hấn. ²Và Đức GIA-VÊ sai những băng các người Canh-đê, những băng các người A-ram, những băng các người Mô-áp, và những băng các người Am-môn đến chống người. Thế là Ngài sai chúng chống Giu-đa để hủy-diệt nó, theo lời Đức GIA-VÊ, mà Ngài đã phán qua các tiên-tri tội-tớ của Ngài. ³Một cách chắc-chắn ở miệng của Đức GIA-VÊ, nó xảy đến trên Giu-đa, để dẹp họ đi khỏi cái nhìn của Ngài vì những tội của Ma-na-se, theo mọi điều mà người đã làm, ⁴và cũng vì máu vô-tội mà người đã đổ ra, vì người đã đổ đầy Giê-ru-sa-lem với máu vô-tội; và Đức GIA-VÊ không muốn tha-thứ. ⁵Bây giờ phần còn lại của các công việc của Giê-hô-gia-kim và mọi điều mà người đã làm, há chúng chẳng được viết trong sách Sử-ký những vua Giu-đa hay sao?

Giê-hô-gia-kim trị-vì (24.6-24.7)

⁶Thế là, Giê-hô-gia-kim ngủ với tở-phụ của mình, và Giê-hô-gia-kim con trai của người thành vua trong chỗ của người. ⁷Và vua Ê-díp-tô chẳng đi ra khỏi đất của hấn nữa, vì vua Ba-by-lôn đã lấy tất cả thuộc vua Ê-díp-tô từ khe Ê-díp-tô cho đến sông Ô-phơ-rát.

Giu-đa bị vây qua Ba-by-lôn (24.8-24.17)

⁸Giê-hô-gia-kim được 18 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 3 tháng tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Nê-hu-ta con gái của Ên-na-than ở Giê-ru-sa-lem. ⁹Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều tở-phụ của người đã làm.

¹⁰Vào lúc đó, các tội-tớ của Nê-bu-cát-nết-sa vua Ba-by-lôn đi lên tới Giê-ru-sa-lem, và thành bị vây hãm. ¹¹Và Nê-bu-cát-nết-sa vua Ba-by-lôn đến thành, trong khi các tội-tớ của hấn đang vây hãm nó. ¹²Và Giê-hô-gia-kim vua Giu-đa đi ra ngoài đến cùng vua Ba-by-lôn, người và mẹ của người, các tội-tớ của người, các tướng-lãnh của người, và các quan-viên²⁾ của người. Thế là vua Ba-by-lôn bắt

¹thê-ra-phim là ảnh-tượng trong gia-đình Hê-bơ-rơ

²bản khác: các hoạn-quan

người làm tù-nhân trong năm thứ tám của triều-đại của người. ¹³Và người mang ra ngoài từ đó tất cả bửu-vật của đền Đúc GIA-VÊ, và các bửu-vật của hoàng cung, và cắt thành từng mảnh tất cả những bình bằng vàng mà Sa-lô-môn vua Y-so-ra-ên đã làm trong đền Đúc GIA-VÊ, y như Đúc GIA-VÊ đã phán. ¹⁴Đoạn vua Ba-by-lôn dẫn đi đầy tất cả Giê-ru-sa-lem, tất cả những thủ-lãnh, tất cả những đàn-ông dũng-cảm mạnh-dạn, 10 ngàn tù-nhân, cùng hết thầy thợ thủ-công và thợ rèn. Chẳng còn ai ở lại ngoại trừ dân nghèo nhất trong xứ. ¹⁵Thế là hấn dẫn Giê-hô-gia-kin đi đầy đến Ba-by-lôn; mẹ của người, các hoàng phi của người, các quan-viên của người, và những người đàn-ông dẫn đầu trong xứ, người, các hoàng phi của người, các quan-viên của người, và những người từ Giê-ru-sa-lem đến Ba-by-lôn. ¹⁶Và tất cả những đàn-ông dũng-cảm, 7 ngàn, cùng các thợ thủ-công và các thợ rèn, 1 ngàn, tất cả đều mạnh-mẽ và thích-hợp cho chiến-trận, và những người này vua Ba-by-lôn đem đi đầy đến Ba-by-lôn. ¹⁷Rồi vua Ba-by-lôn lập chú của người là Ma-tha-nia làm vua trong chỗ của người, và đổi tên người thành Sê-đê-kia.

Sê-đê-kia cai-trị Giu-đa (24.18-24.20)

¹⁸Sê-đê-kia được 21 tuổi khi người thành vua, và người trị-vì 11 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Ha-mu-ta con gái của Giê-rê-mi ở Líp-na. ¹⁹Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đúc GIA-VÊ, theo mọi điều Giê-hô-gia-kin đã làm. ²⁰Vì qua cơn giận của Đúc GIA-VÊ điều này xảy ra tại Giê-ru-sa-lem và Giu-đa cho đến khi Ngài trừ chúng ra khỏi sự hiện-diện của Ngài. Và Sê-đê-kia nổi-loạn chống vua Ba-by-lôn.

Nê-bu-cát-nết-sa vây Giê-ru-sa-lem (25.1-25.7)

25¹Bấy giờ, xảy ra trong năm thứ chín của triều-đại của người, vào ngày thứ mười của tháng thứ mười, Nê-bu-cát-nết-sa vua Ba-by-lôn đến, hấn và toàn thể quân-đội của hấn đến đánh Giê-ru-sa-lem, dàn trại chống lại nó, đắp thành bao vây tất cả chung-quanh nó. ²Thế là thành ấy bị vây cho đến năm thứ mười-một của vua Sê-đê-kia. ³Vào ngày thứ chín của tháng *thứ tư*, nạn đói trong thành trầm-trọng đến nỗi không có thực-phẩm cho dân trong xứ. ⁴Rồi, thành bị phá vỡ, và mọi người đàn-ông chiến-tranh chạy trốn vào ban đêm bằng lối đi của cái cổng ở giữa hai vách tường cạnh vườn thượng uyển⁽¹⁾, mặc dầu dân Canh-đê ở xung-quanh thành. Và họ đi theo lối của vùng đồng-bằng. ⁵Nhưng quân-đội dân Canh-đê truy đuổi nhà vua và bắt kịp người trong đồng-bằng Giê-ri-cô và toàn thể quân-đội của người đều tán-lạc khỏi người. ⁶Rồi chúng bắt nhà vua và đem người đến vua Ba-by-lôn tại Ríp-la và hấn tuyên án người. ⁷Và chúng giết những người con trai của Sê-đê-kia trước mắt người, rồi móc đôi mắt của Sê-đê-kia, và cùm người bằng dây xích đồng và đem người đến Ba-by-lôn.

Giê-ru-sa-lem bị đốt, cướp và phá-hủy (25.8-25.21)

⁸Bấy giờ vào ngày thứ bảy của tháng thứ năm, ấy là năm thứ mười-chín của vua Nê-bu-cát-nết-sa, vua Ba-by-lôn, thủ-lãnh vệ-binh Nê-bu-xa-ra-đan, một tôi-tớ của vua Ba-by-lôn, đến Giê-ru-sa-lem. ⁹Và hấn đốt đền Đúc GIA-VÊ, cung vua, và toàn thể nhà-cửa của Giê-ru-sa-lem; hấn đốt

cả mọi nhà lớn bằng lửa. ¹⁰Thế là tất cả quân-đội dân Canh-đê *dưới trướng* quan thủ-lãnh vệ-binh phá đổ các vách tường xung-quanh Giê-ru-sa-lem. ¹¹Rồi phần dân chúng còn lại đã bị bỏ lại trong thành và những kẻ đào-ngũ để theo vua Ba-by-lôn và phần còn lại của đám đông, quan thủ lãnh vệ-binh Nê-bu-xa-ra-đan *cũng* đem đi đầy. ¹²Nhưng quan thủ lãnh vệ-binh để lại mấy người nghèo nhất của xứ để là những kẻ trồng nho và cây ruộng.

¹³Và các trụ đồng ở trong đền Đúc GIA-VÊ, và những viên tảng và cái bệ bằng đồng ở trong đền Đúc GIA-VÊ, dân Canh-đê đập bể thành từng mảnh rồi đem đồng về Ba-by-lôn. ¹⁴Chúng lấy đi những cái nồi, những cái xeng, những kéo cắt tim đèn sáp, những cái thìa, và tất cả các đồ chứa bằng đồng dùng trong việc phụng-sự *trong đền*. ¹⁵Quan thủ-lãnh vệ-binh cũng lấy đi những đồ đựng tro, những cái chậu, vật gì làm bằng vàng ròng, và vật gì làm bằng bạc tinh-chế. ¹⁶Hai cây trụ, cái biển đồng, và những viên tảng mà Sa-lô-môn đã làm cho đền Đúc GIA-VÊ—*lượng* đồng của tất cả những đồ dùng này quá lượng cân. ¹⁷Bề cao của cây trụ là 18 cu-bit, với chóp cột bằng đồng ở trên nó; chiều cao của đỉnh cột là 3 cu-bit, với 1 cái lưới và các trái lựu trên cái đỉnh cột tất cả *bọc* xung-quanh, tất cả bằng đồng. Và cây trụ thứ hai giống những cái ấy với cái lưới.

¹⁸Đoạn quan thủ-lãnh vệ-binh bắt thầy tế-lễ cả Sê-ra-gia và thầy tế-lễ phó Sô-phô-ni, với 3 người giữ cửa. ¹⁹Và từ thành ấy hấn bắt 1 quan-viên là giám-sát-viên các chiến-sĩ, 5 quan cố-vấn của vua bị bắt gặp trong thành; người thư-ký của tư lệnh quân-đội, là kẻ chiêu-mộ binh-sĩ trong xứ; và 60 người của dân trong xứ bị bắt gặp trong thành. ²⁰Rồi quan thủ-lãnh vệ-binh Nê-bu-xa-ra-đan bắt họ và đem họ đến vua Ba-by-lôn tại Ríp-la. ²¹Rồi vua Ba-by-lôn đánh họ gục và giết họ tại Ríp-la trong xứ Ha-mát. Thế là Giu-đa bị dẫn đi đầy khỏi xứ của mình.

Giói lãnh-đạo sau khi Giê-ru-sa-lem thất thủ; Ghê-đa-lia được đặt làm thống-đốc (25.22-25.26)

²²Bấy giờ, đối với dân bị bỏ lại trong xứ Giu-đa, mà Nê-bu-cát-nết-sa vua Ba-by-lôn đã bỏ lại, hấn chỉ-định Ghê-đa-lia con trai của A-hi-cam, con trai của Sa-phan, *cai-trị* chúng. ²³Khi tất cả các thủ-lãnh của các lực-lượng, họ và thuộc cấp *của họ*, nghe vua Ba-by-lôn đã chỉ-định Ghê-đa-lia làm *thống-đốc*, thì họ đến cùng Ghê-đa-lia tại Mích-ba, ấy là Ích-ma-ên con trai của Nê-tha-nia, Giô-ha-nan con trai của Ca-rê-át, và Sê-ra-gia con trai của Tan-hu-mét người Nê-tô-pha, và Gia-a-xa-nia con trai của người Ma-a-cát, họ và thuộc cấp của họ. ²⁴Và Ghê-đa-lia thề cùng họ và thuộc cấp của họ: “Đừng sợ tôi-tớ của dân Canh-đê; hãy sống trong xứ và phục-vụ vua Ba-by-lôn, thì sẽ tốt-đẹp cho các ngươi.”

²⁵Nhưng xảy ra trong tháng thứ bảy, Ích-ma-ên con trai của Nê-tha-nia con trai của Ê-li-sa-ma, thuộc hoàng-tộc, đến với 10 người và đánh hạ Ghê-đa-lia đến nỗi người chết với các người Giu-đa và dân Canh-đê, đang ở cùng người tại Mích-ba. ²⁶Rồi tất cả dân-chúng, cả nhỏ lẫn lớn, và những thủ-lãnh các lực-lượng chỗi dậy và đi đến Ê-díp-tô; vì họ sợ dân Canh-đê.

Giê-hô-gia-kin được thả ra khỏi tù (25.27-25.30)

²⁷Bấy giờ xảy ra trong năm thứ ba-mười-bảy của sự lưu-

¹vườn của vua

2 Các Vua 25.28-25.30

đầy của Giê-hô-gia-kin vua Giu-đa, trong tháng thứ mười-hai, vào ngày thứ hai-mươi-bảy của tháng, Ê-vinh-mê-rô-đác vua Ba-by-lôn, trong năm mà hắ thành vua, thả Giê-hô-gia-kin vua Giu-đa ra khỏi tù; ²⁸và hắ nói chuyện tử-tế với người và đặt ghế người cao hơn ghế của những vị vua đang ở cùng hắ tại Ba-by-lôn. ²⁹Rồi Giê-hô-gia-kin thay quần-áo tù của mình, và dùng bữa của mình trong sự hiện-diện của nhà vua đều-đặn suốt những ngày của đời mình; ³⁰còn về phụ-cấp của người, một phụ-cấp thường-xuyên được vua ban cho người, một phần cho mỗi ngày, tất cả những ngày của cuộc đời người.